صنعت معدن تجارت

چالش‌های صنعت برق

آذر ماه ۱۴۰۱

شرکت کابل متال

METAL CABLE Co.

تولید کننده انواع کابل‌های فشار متوسط و
قوی تا سطح ولتاژ ۶۶ کیلو ولت ، فشار ضعیف
(سرب دار و زره دار، نسوز ، ابزار دقیق و کنترل)

NACI
National Accreditation Center of Iran
مرکز ملی تایید صلاحیت ایران
آزمایشگاه تایید صلاحیت شده
آزمون Testing
شماره Reg No. NACI/LAB/669
گواهینامه
ISO/IEC 17025

TÜV AUSTRIA PARTNER CERTIFIED ISO 9001
TÜV AUSTRIA PARTNER CERTIFIED ISO 14001
TÜV AUSTRIA CERTIFIED ISO 45001 TÜV AUSTRIA CERT GMBH
TÜV AUSTRIA CERTIFIED ISO/TS 29001 TÜV AUSTRIA CERT GMBH

KEMA

Kasra Co.
شرکت کسری

E-Kasra Mat
Electrical Insulating Mat by Kasra Co.

تولیـدکننده انحصاری محصول کفپوش عایق برق

کفپوش عایق برق کسری

دیگر نگران برق گرفتگی نباشید!

دارای گزارش آزمون از:

- مرکز تحقیقات و تعلیمات حفاظت فنی و بهداشت وزارت کار
- آزمایشگاه فشار قوی وزارت نیرو
- آزمایشگاه فشار قوی دانشگاه تهران
- مرکز پژوهش متالورژی رازی
- دانشگاه صنعت آب و برق شهید عباسپور
- مطابق استانداردهای بین‌المللی EN61111, IEC61111, IEC60243:1

عضـو رسمـی سنـدیکای صنعت برق و کمیتـه ملی برق و الکترونیک ایران

تهـران، قلهـک، شریعتـی، کوچه مسعود، خیابان مطهـری، پـلاک ۱۱ کد پستی: ۱۹۱۳۷۷۳۳۴۳

تلفن مستقیم کارشناسان واحد کفپوش عایق برق: ۴ – ۳۳۳۳ ۳۳ ۷۵۴ ۰۲۱

www.kasracompany.com info@kasracompany.com

Tel/Fax: +98 21 264 000 37 - 39 MMS: +98 902 263 2010 SMS: 3000 722 707

KPSC

کیمیا پلیمر صبا (سهامی خاص)

KIMIA POLYMER SABA

سالن ۳۸ غرفه ۶۷۰

IEE

GILROD

COPPEROD MFG

تهران، بلوارآفریقا، خیابان ناهید غربی، پلاک ۱۲، طبقه سوم

تلفن: ۸۱-۰۲۱۲۲۰۳۹۰۷۸ کدپستی: ۱۹۶۷۷۷۳۴۱۶

Parsian Tablo
Jonoub Shargh Co.

Parsian Tablo Co.
شرکت پارسیان تابلو

شرکت پارسیان تابلو جنوب شرق

عضو انجمن صنفي توليد كنندگان تابلوهاي برق و داراي مجوز از وزارت صنايع، فعاليت خود را از سال ۱۳۸۳ در زمينه طراحي و ساخت انواع تابلوهاي برق صنعتي آغاز نموده است و با استفاده از دانش فني و مهندسين مجرب و نيروهاي متخصص ورزيده و با در اختيار داشتن ماشين آلات لازم در اين صنعت، مطابق با استاندارد IEC ، موفق به عرضه مرغوبترين توليدات و ارائه بهترين خدمات به صنايع كشور شده است.

محصولات تولیدی:

* پست کمپکت

- پستهای کمپکت فلزی زمینی یک طبقه و دو طبقه
- پستهای موبایل
- پستهای پد مانتد
- پستهای کمپکت GRC
- پستهای کمپکت نیمه دفنی

* تابلوهای فشار متوسط

- تابلو فشار متوسط کشویی
- تابلو فشار متوسط سنتی
- تابلو فشار متوسط کمپکت AIS

* تابلوهای فشار ضعیف

- تابلو کشویی فشار ضعیف
- تابلوهای کنترل موتور (MCC)
- تابلوهای توزیع عمومی (MDP)
- تابلوهای اصلاح ضریب قدرت (CB)

Mob: 09133427865
Web: www.parsian-tablo.ir
Instagram: Parsiantablojnbshrgh_co

خدمتی نوین د ر ع
ویـژه سازمان های

تا ۹۰٪ پوشش دندانپزشکی
در ۴۵۰ مرکز طرف قرارداد
در سراسر کشور

دارای تندیس طلایی از جشنواره ملی ارتقاء سلامت
از جـشنواره مـلی صنعـت سـلامت مـحور

دارای تنـدیس کـارآفـرین بـرتـر
از همایش ملی کارآفرینان مسئولیت پذیر

SAGD

نماینده انحصاری س
در کشور جمهوری اس

رصه دندانپزشکی
دولتی و خصوصی

۰۲۱-۴۳۳۱۶ (۳۰خط)

www.bonyansalamat.com

اجد سوئیس
سلامی ایران

گل گهر

رویش باورها در دل کویر

شرکت معدنی و صنعتی گل گهر
GOLGOHAR MINING & INDUSTRIAL COMPANY
روابط عمومی و امور بین الملل

www.geg.ir

رسم روز

فهرست

۳ دستور کار ویژه صنعت برق کشور ۶
همکاری وزارتخانه‌های صمت و نیرو برای تامین ۶
جای خالی بخش خصوصی در سیاست‌گذاری ۷
چالش‌های برقی همچنان پابرجاست ۱۲
اقتصاد انرژی در بیراهه ۱۴
تبعات ناگزیر قطعی برق ۱۸
نجات صنعت برق در گرو حمایت از بخش خصوصی ۱۹
راهکاری برای پایان خاموشی‌ها ۲۰
برگ برنده صادارت غیرنفتی ۲۲
درخشش MMTE در نمایشگاه دانش بنیان معدن ۲۳
اقتصاد صنعت برق ۲۴
تحقق ظرفیت اسمی فولاد هرمزگان تا پایان سال جاری ۲۶
عاقبت غفلت از موهبت خورشیدی ۲۸
احداث ۱۱ نیروگاه خورشیدی طی یک سال اخیر/ تامین برق محور پادگان ۳۰

صمت
صنعت معدن تجارت
smtnews.ir

شناسنامه

صاحب امتیاز: موسسه فرهنگی و مطبوعاتی صمت
مدیرمسئول: ناصر بزرگمهر
مدیر بازرگانی: میلاد محمدی
دبیر ویژه نامه: شهریار خادمی
ویراستار: نگار جمالزاده
صفحه‌آرا و گرافیست: فائزه مزینانی
بازرگانی: فاطمه احمدپور، مجید مدنی، امیرحسین حبیبی، سهیل فرزین، فریبا کربلایی
ناظر چاپ: بیژن بهادری

نماینده استان کرمان: بردیا امیرتیموری

با مشارکت:
سندیکای شرکت های تولیدکننده برق

با سپاس ویژه از عباس خالد نژاد و سمیه کاظم زاده دهکردی

ارتباط با ما

تلفن: ۸۲۱۹۰ - **فکس:** ۸۸۷۱۳۷۳۰
تلفن مرکزی آگهی‌ها: ۳-۸۸۷۲۲۷۳۲
فکس مرکزی آگهی‌ها: ۸۸۷۲۴۲۱۱
امور مشترکین: ۸۸۷۲۲۷۳۵
توزیع و سازمان شهرستان‌ها: ۸۸۱۰۵۳۰۸
نشانی: تهران، خیابان قائم‌مقام فراهانی، کوچه آزادگان شماره ۲۶
کد پستی: ۱۵۸۶۷۳۳۸۱۱
آگهی: ads@smtnews.ir
ویژه‌نامه‌ها: mag@smtnews.ir

۳ دستور کار ویژه صنعت برق کشور

علی‌اکبر محرابیان؛ وزیر نیرو

صنعت برق در کشور صنعتی بالنده است و دو ویژگی بسیار مهم دارد. ویژگی اول توسعه و گسترش بسیار مناسب در طول سال‌های پس از انقلاب است و ویژگی دوم این است که به طور کامل در این صنعت مستقل و صاحب سبک هستیم.

امروز دشمن رضایت‌مندی مردم را هدف قرار داده و در این بین سعی دارد با جریان‌سازی در خصوص زیرساخت‌های کشور مثل آب و برق این رضایتمندی را خدشه‌دار کند.

متاسفانه در طول سال‌های اخیر، متناسب با رشد تقاضا نتوانسته‌ایم صنعت نیروگاهی را توسعه و به نیروگاه‌های کشور اضافه کنیم؛ به عبارت دیگر عرضه با فاصله زیاد از تقاضا عقب افتاده و تقاضای امروز بیش از ۱۳ هزار مگاوات نسبت به تولید است. در همین راستا مهم‌ترین برنامه در صنعت برق اصلاح وضعیت موجود به اتکای همه همکاران در صنعت برق است.

از همین رو سه برنامه در دستور کار صنعت برق کشور قرار گرفته است. با توجه به بالاتر بودن میزان ظرفیت نصب شده از تولید، وجود مشکلاتی مثل کاهش نزولات جوی و شرایط غیر استاندارد نیروگاه‌ها مشکلاتی را ایجاد کرده که نیازمند یک برنامه مناسب برای افزایش تولید با همین تعداد نیروگاه در سال‌ها و پیک‌های آینده هستیم.

موضوع دوم توسعه صنعت نیروگاهی در کشور است که متاسفانه در سال‌های گذشته از رشد لازم برخوردار نبوده است. بایستی پروژه‌هایی را با مشارکت سرمایه‌گذاران، مصرف‌کنندگان عمده صنایع انرژی‌بر و خود دولت اجرا کنیم که در سال‌های آتی نگرانی قطعی برق را در بخش‌های مختلف مصرف به صفر برسانیم.

موضوع سوم مدیریت مصرف و تقاضاست. در مدیریت مصرف و تقاضا باید نه از روش‌های قیمتی، بلکه از روش‌های تشویقی استفاده کرد؛ به‌گونه‌ای که مصرف‌کنندگان خود بتوانند روی مصرفشان مدیریت کرده و میزان صرفه‌جویی حاصل را به خود مصرف‌کننده برگردانند.

از طرفی شدت انرژی در ایران فوق‌العاده بالاست و باید با کاهش مصرف در همه بخش‌ها بتوانیم انگیزه‌ای را در مصرف‌کننده ایجاد کنیم.

نباید فراموش کرد که عدم سرمایه‌گذاری و عدم رفع مشکلات در سال‌های گذشته باعث به وجود آمدن چالش‌هایی شده است که خاموشی‌های گسترده در بخش‌های مختلف مصرف، ناترازی بسیار زیاد و غیره از جمله این مشکلات بودند.

از همین رو سرمایه‌گذاری روی نیروگاه‌های تجدیدپذیر از برنامه‌های جدی وزارت نیرو است. مهم‌ترین محور این موضوع نیز سرمایه‌گذاری در صنعت برق بخش غیردولتی خواهد بود. امروز بسیاری از صنایع کشور متقاضی احداث نیروگاه هستند که باید برای این کار شرایط را آماده و امکانات را فراهم کنیم.

در پایان لازم می‌دانم مراتب قدردانی خود را از تمامی فعالان صنعت برق کشور که در این روزها با همدلی و همراهی وصف‌ناپذیر، رسالت خود را روشن کردن چراغ خانه هموطنان و گرداندن چرخ صنعت کشور می‌دانند و به خادمان خود در دولت یاری می‌رسانند به عمل آورم.

الله یار و یاورتان.

همکاری وزارتخانه‌های صمت و نیرو برای تامین برق صنایع

سیدرضا فاطمی امین؛ وزیر صنعت، معدن و تجارت

از ابتدای روی کار آمدن دولت سیزدهم یکی از مهم‌ترین موارد در شهرک‌های صنعتی، تأمین زیرساخت‌ها برای تولید از جمله امکانات زیربنایی مثل زمین، آب، برق، گاز و انشعابات است.

شرکت شهرک‌های صنعتی در یک سال گذشته کارهای بزرگی انجام داده که یکی از آنها احداث ۱۶۰۰ واحد کارگاهی برای شرکت‌های دانش‌بنیان است که با آغاز به کار یک شرکت، دیگر نیازی نباشد که وقت و منابعی صرف ساختمان‌سازی شود که این مورد در بسیاری از استان‌ها آغاز شده است.

هر چند امسال هم در صنایع قطعی برق داشتیم، اما منظم‌تر از سال گذشته بود و شاید کمتر گزارشی را دیده باشید که نگرانی شدیدی درباره قطع برق وجود داشته باشد.

یکی دیگر از کارهای انجام شده در شهرک‌های صنعتی، تأمین برق است و براساس قانون، وزارت نیرو باید تا ورودی شهرک صنعتی برق برساند و پست را احداث کند، اما به دلیل برخی محدودیت‌های وزارت نیرو، از سال گذشته، ما خودمان در شهرک‌های صنعتی تا ۳۰ درصد از هزینه‌های ایجاد پست را پرداخت کردیم.

طبیعتاً چندین هزار مگاوات کمبود برق وجود دارد، اما با هماهنگی وزارت نیرو و وزارت صمت، در مورد شهرک‌های صنعتی، یک روز در هفته مشخص شد که در ساعتی مشخص برق صنایع قطع شود که این اقدام نیز موجب کاهش نارضایتی صنعتگران عزیز کشور شد.

راه‌حل اساسی مشکل کاهش تولید در کشور، تولید برق است و هم اکنون در وزارت صنعت، معدن و تجارت تولید ۱۲ هزار مگاوات نیروگاه را شروع کردیم که نمونه آن در استان سمنان است. بنابراین راه‌حل اساسی این است که تولید برق را افزایش دهیم تا به طور کامل مشکل صنایع را حل کند و البته کاهش و بهینه‌سازی مصرف همچنان به قوت خود باقی است.

لازم به ذکر است که در پنج ماهه نخست سال ۱۴۰۱ در مقایسه با مدت مشابه سال گذشته شاهد رشد ۱۰ درصدی تولید فولاد و آلومینیوم، رشد ۱۵ درصدی تولید زغال سنگ و همچنین رشد تولید در سایر زیربخش‌ها بودیم که با روند افزایشی که در مصرف انرژی در صنایع کشور وجود دارد، بهبود روند تولید با روند بیشتری ادامه خواهد یافت.

تامین انرژی و برق به معنای تداوم تولید و اطمینان از تولید است و با اقدام هماهنگ وزارتخانه‌های صمت و نیرو در سال جاری در تامین برق صنایع، به صورت منظم و بیش از سال گذشته برق مورد نیاز تامین شد، با این حال هنوز بابت شکاف و ناترازی در تامین برق نگرانی وجود دارد.

برای احداث و راه‌اندازی ۱۴ هزار مگاوات نیروگاه، ۲۹ شرکت تولیدی و صنعتی درخواست دادند که تا کنون تامین ۱۰ هزار مگاوات از آن قطعی و به قرارداد تبدیل شده است که این مهم به اطمینان عرضه برق برای تولید صنعتی و معدنی کمک خواهد کرد.

امیدوارم با رفع و رجوع مشکلات موجود، در اجرای پروژه‌های یادشده تسریع شود.

در گفتگوی صمت با اعضای سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق مطرح شد:

جای خالی بخش خصوصی در سیاست‌گذاری

صمت صنعت معدن تجارت

سندیکای شرکت های تولیدکننده برق

قطع مستمر برق به یکی از نگرانی‌های اساسی شهروندان تبدیل شده است اما این مسئله به بخش خانگی محدود نشده و قطعاً تاثیرات نامطلوب بسیاری بر صنعت کشور به‌جای می‌گذارد زیرا انرژی و در صدر آن، انرژی الکتریکی، یکی از زیرساخت‌های بنیادی تولید و توسعه و رونق آن است. چرا کسری برق به یکی از چالش‌های مهم عرصه حوزه صنعت کشور تبدیل شد؟ آیا دولتمردان در روند سیاست‌گذاری به خطا رفته‌اند؟ بخش خصوصی در این حوزه چه نقشی بر عهده دارد؟ چگونه می‌توان طرحی نو درانداخت و چشم‌انداز امیدوارکننده‌تری ترسیم کرد؟ در آسیب‌شناسی کسری تولید برق؛ بسیاری، اتهام اصلی را متوجه صادرات می‌دانند. آنها معتقدند چراغی که به خانه رواست به مسجد حرام است. از طرف دیگر بسیاری بر این اعتقاد هستند که این تصور؛ ساده‌انگارانه است چون در صورت توجه کافی دولت، مانع زدایی و تغییر اساسی رویه‌ها؛ هم می‌توان نیاز داخلی را به‌خوبی تامین کرد و هم بازار خارجی را که در سایه سال‌ها تلاش حاصل شده است به رقبا نباخت.
در گفتگویی که با اعضای سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق داشتیم از آنها درباره سوالات گفته‌شده پرسیدیم. بی‌شک توجه به نظرات کارشناسی و تخصصی فعالان بخش خصوصی می‌تواند راهگشا باشد و مسیر درست را مشخص بنماید.

آقای خوش‌گفتار به‌عنوان رئیس هیئت‌مدیره سندیکای شرکت‌های تولیدکننده برق ازنظر شما مهم‌ترین و اساسی‌ترین مشکلات صنعت برق چه مواردی هستند؟

ابراهیم خوش‌گفتار: ابتدا باید بگویم ما تعریفی از ماهیت تامین برق در کشور نداریم. به عبارتی می‌توان گفت امر تامین برق در کشور به‌عنوان یک خدمت دولتی و عمومی تلقی می‌شود. تا زمانی که این نگرش وجود داشته باشد، مشکل صنعت برق حل نخواهد شد.

این در حالی است که در دنیا، برق به‌عنوان یک کالا با سازوکار اقتصادی عرضه و خریدوفروش می‌شود که معمولاً شرکت‌های تولیدکننده برق (که عمدتاً خصوصی هستند) به شبکه برق (که دولتی است) این کالا را عرضه و شبکه برق نیز به مصرف‌کننده در قالب کالا می‌فروشد. به عبارتی می‌توان گفت در عرف صنعت برق اغلب کشورها، در زنجیره تامین انرژی برق شامل تولید، انتقال و توزیع، بخش دولتی صرفاً وظیفه انتقال را به عهده دارد که آن هم به دلیل حساسیت و اهمیت این انرژی است. در کشور ما صنعت برق شاید تنها صنعتی است که از بخش کاملاً خصوصی به بخش دولتی منتقل شده است. در سال ۱۳۴۶ با تاسیس وزارت آب و برق، این صنعت که در دست بخش خصوصی بود، به صنعتی کاملاً دولتی تبدیل و در اوایل دهه ۸۰ مجدداً مالکیت بخش‌هایی از آن به عهده بخش خصوصی سپرده شد.

متاسفانه هنگامی که این اتفاق رقم خورد یک نهاد مستقل تنظیم‌گر میان بخش خصوصی و دولتی تشکیل نشد و تمامی سیاست‌گذاری‌ها و اختیارات به‌رغم حضور بخش خصوصی در این صنعت بر عهده بخش دولتی واگذار شد، ازاین‌رو اداره این صنعت تا به امروز به دست دولت انجام می‌شود و بخش خصوصی فعال در تولید برق کم‌ترین نقش را در سیاست‌گذاری‌ها و تصمیمات این بخش دارد. این نوع نگرش و مدل رفتاری با بخش خصوصی باعث شد تا به‌مرور انگیزه حضور این بخش برای سرمایه‌گذاری در این صنعت کاهش یابد و این‌گونه دچار بحران سرمایه‌گذاری، به‌ویژه از سال ۱۳۹۲ به بعد در حوزه صنعت برق شدیم.

در این دوران، وزارت نیرو از پرداخت هزینه خرید انرژی برق از نیروگاه‌ها امتناع کرده، تا جایی که به‌مرور مطالبات نیروگاه‌های خصوصی بابت فروش برق به وزارت نیرو انباشته شد و سرمایه‌گذاران را با مشکلات اقتصادی گسترده‌ای مواجه کرده است. در چنین شرایطی طبیعی است که سرمایه‌گذار، سرمایه خود را در جایی به کار گیرد که از بازگشت سود و سرمایه‌اش اطمینان داشته باشد.

از سال ۹۲ این سوال برای تمام سرمایه‌گذاران اعم از دولتی و غیردولتی به وجود آمد که آیا در حوزه صنعت برق کشور سرمایه‌گذاری کنیم یا نه؟ هیچ‌کس پاسخ مشخصی برای این سؤال نداشت. این موضوع دقیقاً در سال‌هایی رخ داد که افراد در پتروشیمی‌ها، فولاد، سیمان و... سرمایه‌گذاری می‌کردند و سودهای قابل‌توجهی نیز به دست می‌آورند. برای مثال کسانی که در آن روزها در حوزه پتروشیمی رقمی برابر ۷۰۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری کرده بودند امروزه به رقمی بیش از ۳۵ هزار میلیارد تومان، دست پیدا کرده‌اند. اما کسی که در سال ۹۲ در حوزه برق ۱۰۰۰ میلیارد تومان سرمایه‌گذاری کرده بود امروزه در بهترین حالت به عدد ۲۱۰۰ میلیارد تومان رسیده است. به همین دلیل سرمایه‌گذار مایل به سرمایه‌گذاری در این صنعت نیست.

اما سوال اینجاست که چرا سرمایه‌گذاری در این حوزه سودده نیست؟ در پاسخ به این سوال پاسخ‌های متفاوت و متعددی وجود دارد. اولین پاسخ این است که هرسال برای فروش برق به مشترکان مختلف قیمت‌های تکلیفی مشخص می‌شود.

این قیمت تکلیفی هزینه‌های برق را کفاف نمی‌دهد و موجب کاهش منابع مالی وزارت نیرو می‌شود. به همین دلیل فشار نبود منابع مالی کافی در وزارت نیرو به بخش خصوصی تولیدکننده برق وارد می‌شود. از موارد تحمیل فشارهای مالی به

ابراهیم خوش گفتار

> در حال حاضر حدود ۱۸ هزار مگاوات کمبود برق داریم و در بهترین حالت اگر تمام تلاش خود را به کار گیریم سالانه حدود ۴ هزار مگاوات از این میزان کسری را جبران خواهیم کرد

بخش خصوصی می‌توان به انباشت مطالبات از وزارت نیرو و ثابت ماندن قیمت خرید برق توسط وزارت نیرو از نیروگاه‌های خصوصی طی سال‌های ۱۳۹۳ تا ۱۳۹۹ اشاره کرد. این در حالی است که تمام کالاها و خدمات در این سال‌ها مشمول افزایش قیمت شدیدی شده‌اند.

این مسائل موجب گریز سرمایه از بخش تولید برق و کاهش تولید و درنتیجه بروز خاموشی در سال‌های اخیر شد. در دو سه سال گذشته خاموشی‌ها مدیریت‌شده بود، یعنی خاموشی صنایع را به‌گونه‌ای تنظیم می‌کردند که به بخش خانگی فشاری وارد نشود.

اما در سال ۱۴۰۰ این موضوع قابل مدیریت نبود و بحران خاموشی در تمام کشور هویدا شد. در سال ۱۴۰۱ مجدداً این بحران مدیریت شد و خاموشی‌ها تنها در بخش صنایع اعمال شد. من معتقدم که بحران خاموشی‌ها تا ده سال آینده نیز ادامه‌دار خواهد بود؛ چراکه اگر ما همین امروز هم شروع به ساخت نیروگاه کنیم، ۵ سال دیگر به بهره‌وری لازم می‌رسند و پاسخگوی نیازهای ما خواهند بود.

در حال حاضر حدود ۱۸ هزار مگاوات کمبود برق داریم و در بهترین حالت اگر تمام تلاش خود را به کار گیریم سالانه حدود ۴ هزار مگاوات از این میزان کسری را جبران خواهیم کرد.

نکته‌ای که نباید از آن غافل بود این است که هر چه پیش می‌رویم نیروگاه‌های موجود ما فرسوده می‌شوند و باید جایگزینی برای آنها داشته باشیم و از طرفی هم نیاز ما در حال افزایش است. ترکیب این دو موضوع با یکدیگر به ما این نتیجه را می‌دهد که ما حداقل تا یک دهه آینده با بحران خاموشی و تأمین برق مواجه خواهیم بود.

ما از سال ۱۳۹۴ می‌دانستیم که در سال ۱۴۰۰ به ۷۰ هزار مگاوات تولید برق نیاز داریم ولی با اهمال‌کاری و پشت گوش انداختن به وضعیت کنونی رسیده‌ایم و در بهترین حالت تولید ما به ۶۰ هزار مگاوات رسیده است. اکنون نیز می‌دانیم که در سال ۱۴۰۲ به ۷۶ هزار مگاوات تولید برق احتیاج داریم ولی آنچه قادر به تولید آن خواهیم بود قطعاً از این مقدار کمتر است. باید در برنامه‌ریزی‌های تولید برق، هدف‌گذاری‌های کشور بر اساس رشد سایر شاخص‌ها ازجمله رشد اقتصادی، افزایش جمعیت و مسائل جانبی آن انجام شود.

ذکر این نکته نیز خالی از اهمیت نیست که در حوزه برق سرمایه‌گذاری هنگفتی توسط شرکت‌های مختلف انجام شده است که در بروکراسی دولت گرفتار شده‌اند. نیروگاه‌هایی هستند که با وام ارزی از صندوق توسعه ملی در حوزه صنعت برق کشور سرمایه‌گذاری کرده‌اند. با جهش نرخ ارز در سال‌های اخیر این نیروگاه‌ها با مشکلات عدیده‌ای روبه‌رو شده‌اند.

نیروگاه‌هایی که بر اساس قرارداد متقابل در سال ۱۳۹۲ بخش بخار را اجرا کردند تقریباً ۲/۱ میلیارد دلار سرمایه‌گذاری کردند و با توجه به افزایش چندین برابری نرخ ارز از سال ۹۲ تاکنون، متاسفانه امروزه برای چگونگی بازپرداخت این تسهیلات کسی پاسخگوی آنها نیست. درصورتی‌که اگر این افراد در هر حوزه دیگری سرمایه‌گذاری می‌کردند سود خوبی عایدشان می‌شد.

گفته می‌شود که صنایعی که میزان مصرف برق بالایی دارند باید برای خود نیروگاه بسازند. به نظر شما این موضوع منطقی است؟

خوش‌گفتار: هر دستگاهی که در حوزه اجرایی کشور وجود دارد دارای مسئولیت‌هایی است. مسئول تامین برق کشور وزارت نیرو است. سال‌های سال است که پتروشیمی‌ها و پالایشگاه‌ها بر این باورند که نباید به شبکه سراسری توزیع برق وصل شوند و باید از نیروگاه‌های مختص خود بهره‌مند باشند.

این موضوع از آنجایی نشئت می‌گیرد که حوزه صنعت نفت و صنایع جانبی آن بسیار پردرآمد است یا به عبارتی تاسیس نیروگاه برای این حوزه عدد چندان چشمگیری به‌حساب نمی‌آید و می‌توانند برای اطمینان خاطر، نسبت به احداث نیروگاه اختصاصی اقدام کنند.

به صنایع مختلف مانند فولاد و... نیز توصیه می‌شود که در این حوزه سرمایه‌گذاری و با ساخت نیروگاه، برق خود را به‌صورت اختصاصی تأمین کنند. اگر به عدد جمع این سرمایه‌گذاری‌ها دقت کنیم با رقم هنگفتی روبه‌رو خواهیم شد. حال هرچقدر وزارت نیرو از سرمایه‌گذاری در این بخش حمایت کند به نفع شبکه برق کشور خواهد بود.

آقای غیاث‌الدین به‌عنوان دبیر سندیکا، دولت برای حمایت از فعالان صنعت برق چه اقداماتی باید انجام دهد؟

پرویز غیاث‌الدین: تکلیف این موضوع را قانون مشخص کرده است. همان‌طور که می‌دانیم وزارت نیرو مسئول تامین برق کشور است. از طرفی قوانین متعددی در حمایت از صنعت برق تدوین شده است. اما نکته اینجاست که به این قوانین عمل نمی‌شود.

برای مثال مجلس یا دولت تکلیف می‌کند که برای برخی از مشترکان، برق یارانه‌ای در نظر گرفته شود. به عبارتی قیمت فروش برق به‌مراتب پایین‌تر از قیمت تمام‌شده آن است. مابه‌التفاوت این دو عدد را چه کسی باید پرداخت کند؟ بر اساس قانون موجود، مابه‌التفاوت قیمت تکلیفی فروش

برق با قیمت تمام‌شده آن باید از سوی سازمان برنامه‌وبودجه به وزارت نیرو پرداخت شود اما این کار انجام نمی‌شود.

برای احداث یک نیروگاه معمولی به سرمایه‌گذاری بسیار هنگفتی نیاز است. نه سرمایه‌گذار و نه هیچ بانکی قادر به تامین این میزان مبلغ نیست. حتی کنسرسیومی متشکل از چند بانک نیز چنین وامی در اختیار سرمایه‌گذار قرار نمی‌دهد.

بنابراین باید به سراغ صندوق توسعه ملی که به همین منظور تأسیس شده رفت. اولین سوال صندوق این است که محل بازگشت این پول از کجا خواهد بود؟ احداث‌کننده نیروگاهی چه پاسخی برای این سوال خواهد داشت؟ وزارت نیرو برای حل این مشکل رویه‌ای را در دولت مصوب کرده است که بر اساس آن بانک مرکزی موظف شده برای بازپرداخت وام ارزی به صندوق توسعه ملی ارز را برای این سرمایه‌گذاران به قیمت رسمی تعیین کند. اما در سررسید اقساط، بانک مرکزی برخلاف مصوبه هیئت‌وزیران در سال ۱۳۹۴ قیمت ارز را با قیمت بازار محاسبه می‌کند.

نیروگاه‌ها با این سیاست بانک مرکزی قادر به پرداخت اقساط خود نخواهند بود و از طرفی فشار بانک‌های عامل نیز به این مشکل اضافه می‌شود و درنتیجه نیروگاه دریافت‌کننده تسهیلات ارزی به یک بدهکار بزرگ بانکی تبدیل می‌شود. درحالی‌که ارز دریافتی را در احداث نیروگاه هزینه کرده است و حالا باید برای بازپرداخت آن چند برابر باید متحمل هزینه شود. با این توصیف سرمایه‌گذار جدیدی وارد این حوزه نخواهد شد.

دولت در برنامه ششم توسعه نسبت به رفع مشکلات و چالش‌های صنعت برق تاکید فراوانی داشت. این در حالی است که بنا به گفته کارشناسان و اهالی فن تنها ۲۸ درصد از این برنامه پیش رفت و اکنون صحبت از برنامه هفتم توسعه به میان آمده است. به عقیده شما مهم‌ترین اولویت‌های صنعت برق کشور که باید در این برنامه مدنظر قرار بگیرد چه مواردی هستند؟

غیاث‌الدین: من سال ۱۳۶۱ وارد صنعت برق شدم. در آن دوران مسئولان در حال برنامه‌ریزی برای سال ۱۳۹۵ بودند. وزارت نیرو در آن زمان برنامه‌های پنج‌ساله خود را تدوین می‌کرد و بر اساس اطلاعاتی که از وزارتخانه‌ها و سازمان‌های مختلف دریافت می‌کرد به‌صورت مشخص می‌دانست که در هر منطقه‌ای به چه میزان انرژی برق نیاز است. بر اساس بررسی‌های انجام‌شده در خصوص رشد جمعیتی و رشد صنعتی مناطق مختلف کشور، وزارت نیرو می‌دانست که در سال ۹۵ هر نقطه از کشور به چه میزان نیروگاه و پست‌های برق احتیاج دارد.

در برنامه توسعه ششم، دولت مکلف شده بود که در طول برنامه، ۲۵ هزار مگاوات ظرفیت جدید نیروگاهی را احداث کند. مسئولان دولتی بر این باورند که طی این برنامه، به میزان ۳۰ هزار مگاوات نیروگاه را کلنگ زنی کرده‌اند. اما آنچه ما می‌دانیم یک مگاوات نیروگاه جدید هم کلنگ زنی نداشته‌ایم. تکالیف دولت در حوزه صنعت برق در برنامه هفتم با برنامه‌های پنجم و ششم تجمیع خواهد شد و این موضوع کار را برای اجرا سخت خواهد کرد.

دولت سیزدهم اوایل روی کار آمدنش اعلام کرد که ظرف چهار سال آینده چهار میلیون مسکن تولید خواهد کرد؛ این تعداد واحد مسکونی به چهار میلیون کنتور برق و انشعاب جدید احتیاج دارد. حال سوال اینجاست که برای تامین برق این ۴ میلیون واحد مسکونی چند نیروگاه باید تاسیس و چه تعداد پست برق احداث شود؟ دولت در هدف‌گذاری‌های خود رشد اقتصادی ۸ درصد را در برنامه هفتم در نظر گرفته است؛ آیا این رشد اقتصادی بدون تامین برق معنا دارد؟

بر اساس فرمول‌های موجود می‌توان نتیجه گرفت که برای یک درصد رشد اقتصادی به چه

پرویز غیاث الدین

متاسفانه بیشترین فشار ناشی از کمبود برق کشور در درجه اول به صنایع و بلافاصله و با تاخیر زمانی اندک به مردم وارد می‌شود. وقتی برق صنایع سیمان یا فولاد قطع می‌شود و تولید آن کاهش می‌یابد، موجب کمبود این محصولات در بازار و افزایش قیمت آن‌ها می‌شود

میزان برق احتیاج است. هدف‌گذاری دیگر دولت افزایش جمعیت است و این در حالی است که برای سیاست‌گذاری افزایش جمعیت نیز تامین انرژی برق متناسب با رشد جمعیت باید موردتوجه قرار گیرد. دولت باید محاسبه کند که به میزان ۱ درصد افزایش جمعیت به چه میزان برق احتیاج است.

این موارد باید بر اساس برنامه‌ریزی مشخصی، معین شوند. این برنامه باید با نظارت و پیگیری دقیق اجرا شود و تنها بر روی کاغذ نوشته نشود. قطعاً دفتر برنامه‌ریزی شرکت توانیر که برنامه‌های شرکت‌های برق منطقه‌ای و توزیع سراسر کشور را تجمیع می‌کند اطلاعات جامع و کاملی از میزان نیاز برق هر منطقه دارد. تصور من این است که در برنامه هفتم توسعه حداقل ۳۵ هزار مگاوات باید به ظرفیت تولید برق اضافه شود.

ذکر این نکته را نیز ضروری می‌دانم؛ وقتی عنوان می‌شود ما در دوران پیک ۱۴ هزار مگاوات کمبود برق داریم به این معنی نیست که ۱۴ هزار مگاوات نیروگاه باید ساخته شود. برای مثال نیروگاهی وجود دارد که ظرفیت آن ۵۰۰ مگاوات است. نباید فراموش کرد که منظور، ۵۰۰ مگاوات در شرایط ایزو است.

شرایط ایزو مناسبات خاصی از نظر شرایط آب و هوایی و اقلیمی دارد. به عبارتی سقف این ظرفیت ۵۰۰ مگاوات است و لزوماً در هر شرایطی نمی‌تواند این میزان را تولید کند. بنابراین با محاسبه همه این موارد به این نتیجه می‌رسیم که برای ۳۵ هزار مگاوات افزایش ظرفیت، حداقل باید ۴۵ هزار مگاوات ظرفیت نیروگاهی احداث کرد تا با توجه به بحث‌های گفته‌شده و مسئله تلفات، بتوان ۳۵ هزار مگاوات برق را به مشترکان تحویل داد.

متاسفانه بیشترین فشار ناشی از کمبود برق کشور در درجه اول به صنایع و بلافاصله و با تاخیر زمانی اندک به مردم وارد می‌شود. وقتی برق صنایع سیمان یا فولاد قطع می‌شود و تولید آن کاهش می‌یابد، موجب کمبود این محصولات در بازار و افزایش قیمت آن‌ها می‌شود. نهایتاً سازنده مسکن باید سیمان یا نیازهای دیگر را به هر قیمتی که شده خریداری کند. این‌گونه قیمت نهایی مسکن افزایش می‌یابد و درنهایت این افزایش قیمت بر مردم تحمیل می‌شود.

آقای مهندس کاظمی، شما به‌عنوان یکی از مدیران نیروگاه‌های خصوصی و عضو سندیکا بفرمایید که افزایش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در تولید برق و راه‌کارهای برون‌رفت از مشکلات فعالان بخش خصوصی در تولید برق چیست و حمایت‌های لازم از بخش خصوصی چگونه باید انجام شود؟

نصرت‌الله کاظمی: در ابتدا لازم می‌دانم به علت افزایش اهمیت صنعت برق در سالیان اخیر چه در میان متولیان این حوزه و چه در میان عموم مردم اشاره کنم. افزایش اهمیت انرژی برق دلیلی جز بروز تبعات ناشی از نا ترازی میان تولید و مصرف برق ندارد.

از طرف دیگر با توجه به توضیحاتی که همکاران به آنها اشاره کردند، صنعت برق همانند یک فرایند مستلزم برنامه‌ریزی و هدایت است؛ به همین جهت می‌توان گفت نا ترازی میان تولید و مصرف معلول مشکلات این حوزه است. با توجه به شرایط کنونی بهتر است ما به‌جای تشخیص معلول‌ها در پی یافتن علل اصلی باشیم. به باور من با شناخت این علت‌ها و رفع آنها می‌توان راه‌های برون‌رفت از مشکلات را دریافت.

در پاسخ به سوال شما لازم است به جلسات متعددی که نهادهای تصمیم‌گیر و سیاست‌گذار طی سال‌های اخیر برگزار شده است، اشاره کنم. در آن جلسات شرایط تامین برق در سال‌های پیش رو توسط کارشناسان و فعالان حوزه تامین برق هشدار داده و پیشنهادها و توصیه‌های لازم به متولیان این حوزه ارائه شد. به‌عبارت‌دیگر، متذکر شدیم که اگر بنا بر این است ما در سال‌های آتی با مشکلاتی از این قبیل مواجه نباشیم باید از همین لحظه درصدد رفع چالش‌های این حوزه برآییم. به این دست از پیشنهادها آن‌طور که بایدوشاید اهمیت لازم داده نشد و ما اکنون شاهد تعدد مشکلات این صنعت هستیم.

لازم به ذکر است صنعت برق جزء معدود صنایع کشور است که از پیش میزان نیاز تولید و مصرف آن با آمار دقیق و مورد اطمینان، قابل پیش‌بینی است. این امر فرصتی در اختیار کارشناسان صنعت برق قرار می‌دهد تا برنامه‌ریزی‌های این حوزه را با دقت لازم و کافی انجام دهند. به‌عبارت‌دیگر، پیش‌بینی وضعیت صنعت برق و ارائه پیشنهادهایی در راستای رفع مشکلات این صنعت، کار دشواری به نظر نمی‌رسد. از اوایل دهه ۸۰، دولت تصمیم گرفت تا بخش خصوصی نقش پررنگ‌تری در حوزه تولید برق ایفا کند، اما به باور من این تصمیم آن‌طور که بایدوشاید در عرصه عمل اجرایی نشد.

مبنا بر این بود که بخش خصوصی با یکسری از حمایت‌های از پیش تعیین‌شده وارد صنعت برق شود و پس از چند سال این بخش بتواند به‌نوبه خود در بازار رقابت این صنعت خودی نشان دهد. همچنین در ادامه تصمیم بر آن بود که بخش خصوصی بتواند حوزه خود را بازتولید کند و مسیر توسعه خود را بیافریند اما نقشی که امروز بخش خصوصی در صنعت برق بر عهده دارد با آن

تصمیمی که دو دهه پیش در این راستا اخذ شد، بسیار متفاوت است.

به همین جهت برای برون‌رفت از مشکلات این صنعت بهتر است در وهله نخست نقاط ضعف اجرای این تصمیم را شناسایی کنیم. با توجه به شرایط خاصی که بر کشور حاکم است سرمایه‌گذاری، کم‌وبیش در بخش‌ها و صنایع مختلف کشور انجام‌شده اما همان‌طور که همکاران اشاره کردند در سرمایه‌گذاری در صنعت برق نسبت به سایر صنایع کاهش چشمگیری را در سالیان اخیر تجربه کرده است.

من به‌نوبه خود علت این امر را عدم وجود پیش‌نیازهای لازم برای سرمایه‌گذاری در این حوزه می‌دانم. درواقع، سرمایه، لازمه سرمایه‌گذاری در یک بخش است اما به‌تنهایی برای تحقق این امر کافی نیست. به‌عبارت‌دیگر سرمایه شرط لازم اما کافی برای سرمایه‌گذاری نیست. فناوری، امکانات، دانش و مهندسی روز از دیگر شروط لازم برای سرمایه‌گذاری در یک بخش هستند. ما شروط لازم را برای سرمایه‌گذاری در اختیار داریم اما نتوانسته‌ایم از امکانات موجود استفاده کنیم.

برای مثال در حوزه نیروگاه‌های تجدید پذیر ما از موهبت تابش مستمر خورشید در چهارفصل بهره‌مند هستیم اما در این حوزه عملکردی بسیار ضعیف از خود به‌جای گذاشته‌ایم. با برخورداری از این موهبت ما می‌توانستیم در عرصه صادرات این انرژی بسیار پرقدرت حاضر شویم اما ما نه‌تنها نتوانستیم از این ظرفیت بهره لازم را کسب کنیم، بلکه در تولید آن برای مصارف داخلی نیز به مشکلات متعددی برمی‌خوردیم و با خاموشی‌های مکرری روبه‌رو می‌شویم. بر اساس آمار، ۱۰۰ تا ۱۵۰ دلار پر کیلووات ساعت در دنیا زیان خاموشی است.

لازم به ذکر است که این آمار تنها بخش زیان مالی و درآمدی این حوزه را شامل می‌شود. جدای از این مسئله همان‌طور که می‌دانید اگر خاموشی‌ها در وقت بی‌وقت اتفاق افتد، بحران‌هایی جدی در پی دارد؛ حتی خاموشی یک چراغ راهنمایی می‌تواند باعث آسیب جانی شود و مقیاسی برای سنجیدن این دست از آسیب‌ها در دست نیست.

و مهم‌تر از آن راهی برای جبران آنها وجود ندارد. به همین دلیل است که مشکلات این صنعت را باید به جد پیگیری کرد و راهکارهایی برای رفع این چالش‌ها یافت.

برای برون‌رفت از این معضلات باید بسترهایی فراهم شود تا بتوان بازاری رقابتی برای عرضه این محصول ایجاد کرد. به باور من، ما نه‌تنها برای فراهم ساختن چنین بستری اقدامات لازم را انجام نداده‌ایم بلکه به‌طورکلی از مسیر ساخت بازاری رقابتی خارج شده‌ایم.

برای مثال ما ناگهان با مصوبه و آیین‌نامه‌هایی خلق‌الساعه مانند اجبار فروش درصدی از برق نیروگاه‌ها در بازار بورس روبه‌رو می‌شویم. این مصوبه سوالات و شبهات بسیاری با خود به همراه دارد. نخستین پرسشی که به ذهن متبادر می‌شود این است که اگر بورس یک بازار رقابت آزاد است چرا تولیدکنندگان باید به‌اجبار در این عرصه حضور پیدا کنند؟ اگر تولیدکنندگان توان رقابت داشته باشند خودجوش از بازار استقبال خواهند کرد و در غیر این صورت این اجبار راه به‌جایی نخواهد برد. لازم به ذکر است اختلافی که میان سرمایه‌گذاری‌ها در نیروگاه‌های مختلف بخش‌های غیردولتی وجود داشته موجب شده است تا با هزینه‌های تمام‌شده متفاوتی روبه‌رو باشیم.

به‌عبارت‌دیگر، تمامی مصوبه‌ها و برنامه‌هایی که در راستای حمایت از این صنعت تدوین شده‌اند، باید روندی را در پیش می‌گرفتند تا اگر سرمایه‌گذاری با استفاده از منافع ریالی، ارزی و ... در این حوزه سرمایه‌گذاری انجام داد در زمان معین و مشخصی شاهد بازگشت سرمایه خود باشد اما این امر میسر نشده است. مجموعه این عوامل سبب شده تا ما با نیروگاه‌هایی مواجه باشیم که به‌طورکلی نتوانسته‌اند خرج و دخل خود را تنظیم کنند و در آستانه ورشکستگی قرار دارند.

بنابراین اولین راهکار برای برون‌رفت ازاین‌دست مشکلات، همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد این است که ما این پدیده را به‌طور کامل بشناسیم. ما تا یک پدیده را به‌طور کامل نشناسیم بی‌شک نمی‌توانیم برای اصلاح و بهبود آن گامی روبه‌جلو برداریم. ازآنجاکه ایجاد بستری مناسب برای فضای رقابتی در صنعت برق، یا فراموش‌شده یا جدی گرفته نشده است، اکنون ما با مشکلات بسیاری در این حوزه مواجه هستیم.

سوال اینجاست که ما در پی چه هستیم و هدف اصلی ما چیست؟ آیا ما می‌خواهیم تنها در یک

نصرت الله کاظمی

صنعت برق جزء معدود صنایع کشور است که از پیش میزان نیاز تولید و مصرف آن با آمار دقیق و مورد اطمینان، قابل پیش‌بینی است. این امر فرصتی در اختیار کارشناسان صنعت برق قرار می‌دهد تا برنامه‌ریزی‌های این حوزه را با دقت لازم و کافی انجام دهند

رسانه حرف‌های عامه‌پسند بر زبان بیاوریم و یا در پی آنیم که این چالش را کارشناسانه موردبررسی قرار دهیم و درصدد رفع موانع این صنعت گام برداریم؟ اگر از برنامه پنجم به بعد سرمایه‌گذاری در این حوزه انجام نشده است به دلیل حمایت‌هایی است که باید انجام می‌شد اما تنها در عرصه سخن باقی ماند.

بر این باور هستم که برون‌رفت از این مشکلات امری پیچیده نیست؛ تنها کاری که باید انجام شود این است که شرایطی متناسب با سرمایه‌گذاری‌ها و ضرورت‌های کنونی فراهم کرد. درمجموع می‌توان گفت راهکارهای برون‌رفت از این مشکلات را می‌توان در عواملی جست که سبب شده تا سرمایه اولیه و سود لازم سرمایه‌گذاران به ایشان بازنگردد.

بدون تردید، فعالان اقتصادی حداقل انتظاراتی دارند و یکی از آنها این است که اگر در زمینه‌ای سرمایه‌گذاری انجام می‌دهند؛ بتوانند از حداقل سود لازم بهره‌مند شوند.

عدم وقوع این امر یکی از عواملی است که سبب شده تا شاهد کاهش سرمایه‌گذاری در این عرصه باشیم و به‌تبع پیامدهای ناشی از آن گریبانگیر تمامی بخش‌های مختلف جامعه شود. به‌طورکلی اگر بخواهم دو راهکار برای برون‌رفت از این مشکلات ارائه دهم در وهله نخست باید بگویم مشکلات نیروگاه‌هایی که بدهکاری وام‌های ارزی دارند باید رفع شود و سپس امکاناتی که در کشور به‌صورت بالقوه برای پیشرفت این دست از نیروگاه‌ها فراهم است را در اختیارشان قرار داد. اگر بتوان این ابر چالش را برطرف ساخت، صنعت برق به‌عنوان صنعت زیرساختی کشور و همچنین موتور محرکه صنایع دیگر می‌تواند در راستای ایجاد بسترهای لازم برای رشد و توسعه بخش‌های مختلف جامعه مانند فرهنگ، اقتصاد، صنایع و ... کمک‌های شایانی کند.

در سالیان اخیر موضوع تاسیس نهاد مستقل تنظیم‌گر بخش برق مطرح است و از آن به‌عنوان یکی از مهم‌ترین الزامات اصلاح ساختار صنعت برق یاد می‌شود. بااین‌حال، به نظر می‌رسد که این اقدام با بن‌بست مواجه شده است. سوال اینجاست که تاسیس نهاد رگلاتوری برق چه تاثیری بر این صنعت دارد و تعویق این امر چه چالش‌هایی را ایجاد می‌کند؟

خوش‌گفتار: از سال ۹۶ تاسیس این نهاد مطرح و در سال ۹۷ کمیته‌های تدوین اساس‌نامه آن تشکیل شد. باید بگویم که نمایندگانی از مجلس، سندیکای تولیدکنندگان برق، وزارت نیرو و تمامی ذی‌نفعان این حوزه، اعضای کمیته‌های تشکیل نهاد مستقل تنظیم‌گر برق را تشکیل می‌دادند.

قریب به دو سال و نیم این موضوع موردبررسی قرار گرفت و درنهایت به‌صورت لایحه به مجلس ارائه داده شد. این لایحه در نوبت دستور مجلس برای طرح در صحن بود که با تغییر دولت، اولین اقدامی که وزارت نیرو کرد بازپس‌گیری این لایحه از مجلس بود.

به اعتقاد من این نهاد به معنای سازمانی واسطه‌گر میان بخش خصوصی و دولتی است. برداشت من این است که ساختار وزارت نیرو برای ایجاد این نهاد تمایلی ندارد. علت عدم این تمایل را می‌توان این دانست که اگر این نهاد تاسیس شود بخشی از مسئولیت‌های وزارت نیرو به عهده نهاد رگلاتوری سپرده می‌شود. در چنین شرایطی ساختارهای کنترلی وزارت نیرو نقش کمرنگ‌تری را در این حوزه ایفا می‌کنند. به‌عبارت‌دیگر، کنترل تمام و کمال این حوزه از دست وزارت نیرو خارج می‌شود و به همین دلیل اقداماتی که در راستای تاسیس این نهاد انجام شده تاکنون راه به‌جایی نبرده است.

لازم می‌دانم درباره نقش و اهمیت تاسیس این نهاد چند نکته را متذکر شوم. همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد از سال ۹۳ تا ۹۹ نرخ خرید برق و نرخ آمادگی نیروگاه‌های تولیدکننده برق ثابت بوده است؛ درحالی‌که در طی این مدت میزان نرخ تعرفه برق خانگی بیش از دو برابر افزایش قیمت داشته است. پیش‌تر نیز قانون‌گذاران اعلام کرده بودند که در ابتدای هرسال باید قیمت‌های خرید برق از نیروگاه‌ها و نرخ آمادگی اعلام شود اما این امر نیز تحقق نیافته است. ازآنجاکه برق یک کالای استراتژیک است، بر این اساس، بخش خصوصی فعال در این حوزه را تحت‌فشار قرار می‌دهیم و چالش‌های این حوزه به دلیل عدم پیگیری بلاتکلیف می‌مانند.

همان‌طور که دوستان اشاره کردند ابر چالش‌های بسیاری در راستای رشد و ترقی این صنعت وجود دارند، مسائلی که در این نشست به آنها اشاره شد تنها بخشی از مشکلات کلان این صنعت را شکل می‌دهند. تاسیس نهاد رگلاتور می‌تواند بخشی از این مشکلات کلان را رفع کند. برای مثال این نهاد می‌تواند تنظیم کند که بخش خصوصی و دولتی هرکدام به‌نوبه خود چه مسئولیت‌هایی را در این حوزه بر عهده گیرند و یا قیمت‌گذاری این صنعت بر چه اساسی صورت گیرد. این امور تنها بخشی از مسئولیت‌هایی است که این نهاد می‌تواند آنها را بر عهده گیرد و چاره‌ای برای رفع از این مشکلات بیندیشد.

علاوه بر این‌که تاسیس این نهاد به تعویق افتاده است. هیچ‌کدام از تولیدکنندگان و بخش خصوصی جزء اعضای فعلی هیئت تنظیم بازار نیستند و تمام ساختار این نهاد را اعضای وزارت نیرو تشکیل می‌دهند. شایان‌ذکر است که پس از بازپس‌گیری لایحه تاسیس این نهاد از مجلس، جلساتی در راستای رفع موانع تاسیس این نهاد برگزار شد اما تا به این لحظه اقداماتی عملی در این زمینه انجام نشده است. امید می‌رود که تاسیس نهاد تنظیم‌گر با ساختاری معقول دوباره در دستور کار قرار گیرد و بتوانیم از این طریق عملکرد این صنعت را ارتقا بخشیم.

به تعویق افتادن تشکیل نهاد رگلاتور چه پیامدهای منفی برای صنعت برق و اقتصاد ایران دارد؟

غیاث‌الدین: تاسیس نهاد رگلاتوری تنها ویژه نیروگاه‌ها نیست بلکه هر شرکت و هر شخصی که به‌نوعی با حوزه برق سروکار دارد، تحت تاثیر تاسیس این نهاد قرار می‌گیرد. برای مثال وزارت نیرو به‌عنوان تامین‌کننده و عرضه‌کننده برق، مشترکان مصرف‌کننده، تولیدکننده و ... در زمره سازمان‌هایی هستند که تاسیس این نهاد می‌تواند اثری مستقیم بر عملکرد آنها به‌جای گذارد. به باور من پیش از مطرح کردن بخش خصوصی باید نهاد تنظیم‌گر تاسیس می‌شد.

همان‌طور که همکاران پیش‌تر اشاره کردند ماه‌ها جلسات متعددی با کارشناسان وزارت نیرو برگزار شد و درنهایت پس از صرف زمان بسیار اساس‌نامه این نهاد تدوین شد. گاهی تنها سه ساعت زمان صرف توافق بر یک جمله از یک بند ماده‌ای می‌شد و اساس‌نامه‌ای که با این مشقت تهیه شده است در وزارت نیرو به‌صورت کلی رد می‌شود. در حال حاضر نیروگاه، برق خود را در اختیار وزارت نیرو قرار می‌دهد اما هیچ اختیاری برای تعیین نرخ محصول خود ندارد.

ایجاد نهاد تنظیم‌گر یا رگلاتوری حتی برای مشترکان نیز مورد نیاز است. برای مثال شما درخواست انشعاب برق دارید. برای این درخواست حق انتخاب ندارید، می‌گویند بروید اداره برق و هرچه گفت باید عمل کنید. یعنی کسی که انشعاب واگذار می‌کند، برای شما تعیین تکلیف می‌کند، درحالی‌که باید حق انتخاب را فرد متقاضی انشعاب داشته باشد، درست همانند خرید وسایل از مغازه‌ها، اما اینجا حق انتخاب نداریم و همه‌چیز بر پایه انحصار است. قانون این موضوع را پیش‌بینی کرده و می‌گوید باید یک نهاد تنظیم‌گر بین خریدار و فروشنده وجود داشته باشد. این انحصار در حال حاضر در مورد نیروگاه‌ها که فروشنده برق هستند و هم وزارت نیرو که خریدار است، وجود دارد. البته باید بیان کرد که ترکیب نهاد که در قانون تعریف شده، ترکیبی مستقل است؛ پیش‌بینی به‌این‌ترتیب است، کسی که حتی یک سهم در نیروگاه دارد، نمی‌تواند عضو نهاد تنظیم‌گر شود.

در سایر کشورها وقتی تجدید ساختار را در صنعت برق شروع کردند در مرحله اول نهاد تنظیم‌گر برق را تاسیس کردند. که از روز اول ارتباط منطقی بین فروشنده و خریدار تامین شود. امسال در زمان اوج مصرف برق که بیشترین فروش را نیروگاه‌های برق داشتند، نرخ جدیدی برای خرید برق از نیروگاه‌ها در بازار برق تعیین نشد، این در صورتی است که این نرخ باید در آغاز هرسال تعیین شود. اما امسال در ۲۳ شهریور که گرما فروکش کرد و مصرف برق کاهش یافت، آمدند و نرخ تعیین کردند. به‌عبارتی‌دیگر هر دستورالعمل یا هر مقرراتی را که خودشان بخواهند تایید و یا لغو می‌کنند.

راهکار شما در گره‌گشایی از موضوع تشکیل رگلاتوری مستقل برق چیست؟

کاظمی: پیش از پاسخ به این سوال، نیاز است که ضرورت تشکیل نهاد رگلاتوری برق را بررسی کنیم. وقتی همه‌چیز در اختیار دولت است، بحث صنعت برق با خیلی از صنایع دیگر متفاوت است و اگر گریزی زده می‌شود به مسائل خاص، واقعیت این است مخاطب کسانی هستند که دغدغه این صنعت را دارند.

> از آنجاکه برق یک کالای استراتژیک است، بر این اساس، بخش خصوصی فعال در این حوزه را تحت‌فشار قرار می‌دهیم و چالش‌های این حوزه به دلیل عدم پیگیری بلاتکلیف می‌مانند

تا قبل از دهه ۸۰ که تولید در دست دولت بود، بر اساس آیین‌نامه‌ها، وزارت نیرو مکلف است، برق دائم در اختیار همه مشترکین قرار دهد. وقتی تصمیم گرفته می‌شود که بخشی از این مسئولیت به جای دیگری واگذار شود، تضاد منافعی خودبه‌خود ایجاد می‌شود. به‌عبارت‌دیگر حادترین شرایط در حالت گذار شکل می‌گیرد. چون در حالت گذار دولت درواقع همه نقش‌ها را در اختیار دارد. در این حالت است که ما باید دولت را یک سیاست‌گذار بدانیم نه مجری و مالک. همواره ضرورت حفظ منافع ملی دغدغه تمام کسانی بوده که این راه را پیموده‌اند و با چنین اقدامی به توسعه دست پیدا کرده‌اند. برای حفظ این منافع ملی تصمیم بر این بوده که یک نهاد مستقل که نه دولتی است و نه متعلق به بخش غیردولتی است (به عبارتی نفع گروه خاصی را تأمین نمی‌کند) تشکیل شود.

ما معتقدیم که ذات انسان زیاده‌خواه است. در همین راستا ممکن است بخش غیردولتی علی‌رغم اینکه کشور خود را دوست دارد دچار لغزش شود و از طرف دیگر ممکن است بخش دولتی که باید مدافع بخش دولت و حافظ بیت‌المال باشد نیز دچار خطای سهوی یا عمدی شود. در همین جهت این نهاد تنظیم‌گر باید این مسئله را به‌گونه‌ای حل‌وفصل کند که یک تصمیم‌گیری بر اساس منافع ملی انجام شود تا هم مشکلات از میان رود و هم ما دچار یک‌جانبه‌گرایی نشویم. ما باید تکلیف خود را با این مسائل مشخص کنیم. ما اگر مایل هستیم که یک نهاد تنظیم‌گر غیردولتی داشته باشیم باید الزامات آن را رعایت کنیم.

واقعیت امر این است که بخش نهاد تنظیم‌گر برق با ایده واگذاری و اجرای اصل ۴۴ در قانون مطرح بوده است. ما امروزه نیمی از این کار را انجام داده و نیمی را به امان خدا سپرده‌ایم. نکته قابل‌توجه اینجاست که این موضوع صرفاً به بخش صنعت برق مربوط نمی‌شود چراکه تمام واگذاری‌ها در کشور ما به همین صورت است.

با تمام این تفاسیر چه وضعیتی را برای زمستان ۱۴۰۱ و تابستان ۱۴۰۲ ارزیابی می‌کنید؟

خوش‌گفتار: ما در فصل زمستان مشکل تأمین گاز و در فصل تابستان مشکل تأمین برق داریم و دلیل عمده آن این است که در سیاست‌گذاری‌ها دقت لازم را به عمل نیاورده‌ایم. ما هیچ‌گاه در سیاست‌های کلان کشور به بخش انرژی توجه ویژه‌ای نداشته‌ایم. متأسفانه امروزه این ذهنیت در میان مردم وجود دارد که انرژی به میزان کافی موجود است و ما بی‌واهمه مصرف می‌کنیم. ریشه این ذهنیت از اینجا می‌آید که ما از اهمیت انرژی و ارزش واقعی آن آگاهی لازم را نداریم. در هنگام فصل سرما در شبکه‌های تلویزیونی زیرنویس می‌کنیم که «در مصرف گاز صرفه‌جویی کنید» و در فصل گرما نیز این زیرنویس را به «در مصرف برق صرفه‌جویی کنید» تغییر می‌دهیم. ما سال‌هاست که این زیرنویس‌ها را شبکه‌های تلویزیونی می‌بینیم و همین موضوع نشان‌دهنده این است که ما هنوز موضوع انرژی را به‌درستی متوجه نشده‌ایم و موفق نشده‌ایم به مردم آموزش دهیم که چطور انرژی را مصرف کنند.

امروزه به همه روستاها گازرسانی و برق‌رسانی شده است. وزارتخانه‌های نفت و نیرو هم از این موضوع استفاده تبلیغاتی خود را می‌برند اما نکته‌ای که در این میان وجود دارد این است که به علت کمبودهای موجود، در زمستان گازی وجود ندارد که به این روستاها برسد و در تابستان نیز برق را نمی‌توان به این روستاها رساند. این در صورتی است که اگر هر دو انرژی برق و گاز را با یکدیگر هم‌پوشانی می‌کردند؛ اکنون شاهد این دست از مشکلات نبودیم. برای مثال اگر تنها برق را به روستاها ارسال می‌کردند؛ این امر علاوه بر تامین برق، جایگزین نیاز گاز هم می‌شد، هم هزینه سرمایه‌گذاری کمتری اتفاق می‌افتاد و هم از نظر ملی انرژی کمتری مصرف می‌شد؛ از طرفی تکلیف مصرف‌کنندگان نیز مشخص بود و می‌دانست که در فصل سرما و گرما برق پایدار دارد.

متاسفانه این یک حقیقت غیرقابل کتمان است که ما برای انرژی ارزش قائل نیستیم. تا زمانی که این تفکر وجود داشته باشد، در زمستان برای تامین گاز و در تابستان برای تامین برق مشکل داریم. یارانه‌ای که در این بخش پرداخت می‌شود بسیار هنگفت است. کاش می‌شد مردم را توجیه کرد که مصرف بیش از حد تعیین شده مستلزم پرداخت هزینه بیشتر است. وقتی مردم ارزش انرژی را از این طریق متوجه می‌شدند می‌توانستیم به صرفه‌جویی در این حوزه امیدوار باشیم. متاسفانه بخش حاکمیتی ما در این زمینه کوتاهی کرده است.

من امیدوارم که تمام بخش‌های کشور مخصوصاً وزارت نیرو به قانون پایبند باشند. شاید پایبندی به قانون اذیت‌هایی را به همراه داشته باشد اما حُسن آن این است که دو طرف زبان مشترک خواهند داشت. از طرفی ما باید در مورد انرژی هم‌فکری و اندیشه کنیم و به این نتیجه برسیم که چگونه می‌توان بحران‌های این حوزه را با تعامل و واقع‌بینی

چالش‌های برقی همچنان پابرجاست

جدی گفت: ظرفیت برق خورشیدی در کشور بسیار بالاست. مشوق‌هایی هم در این زمینه تعریف شده است. خوشبختانه وزارت نیرو در این حوزه اقدامات موثری را انجام داده است اما عقب‌ماندگی‌های گذشته بسیار زیاد است و باید این موضوع جدی گرفته شود.

علی جدی

علیرضا ورناصری

روبرت بگلریان

ایران شانزدهمین تولیدکننده و هجدهمین مصرف‌کننده برق جهان است اما به دلایل مختلف، همچنان صنعت برق آن، وضعیت نامساعدی را سپری می‌کند تا جایی که دسترسی به برق به یکی از چالش‌های فضای کسب‌وکار تبدیل شده است. ضمن اینکه بررسی‌ها نشان می‌دهد این صنعت در آینده نیز با کسری بودجه هزینه‌ای و سرمایه‌ای مواجه خواهد شد که احتمالاً کار را سخت‌تر نیز می‌کند. صنعت برق(نیروگاهی) در بین صنایع بسیار هزینه‌بر است و معمولاً دولت‌ها، سرمایه کافی برای واردشدن در آن و راه‌اندازی نیروگاه جدید را ندارد. در این شرایط، حضور سرمایه‌گذاران بخش خصوصی بسیار ضروری و دارای اهمیت است. البته به غیر از چالش مطرح شده، صنعت برق با مشکلات متعدد دیگری دست به گریبان است. در همین راستا ما در صمت گفتگویی با نمایندگان مجلس شورای اسلامی داشتیم.

باید مراوده‌های اقتصادی را حفظ کرد

علی جدی درباره وضعیت کنونی صنعت برق اظهار کرد: در مورد برق باید گفت که اگر قوانین قبلی، تغییر می‌کرد و مطابق پیش‌بینی‌ها، عمل می‌شد؛ اکنون مشکلات بسیار کمتری داشتیم. در گذشته، آن دسته از صنایعی که مصرف نامتعارف داشتند ملزم بودند خودشان برق موردنیازشان را تامین کنند اما بسیاری؛ چنین نکردند. از طرف دیگر شاهد رشد صنعت بودیم. حجم رشد در صنعت لوازم‌خانگی بیشتر است چون بسیاری از خانواده‌ها از لوازم‌خانگی استفاده می‌کنند که پیشتر استفاده نمی‌کردند. بنابراین اگر طبق پیش‌بینی‌های به‌عمل‌آمده؛ پیش می‌رفتیم به این وضعیت برنمی‌خوردیم. همچنان دیر نیست و نباید کاهلی کنیم. در حوزه صنعت برق؛ سال گذشته تصمیم بر آن شد که معادل ۱۰ هزار مگاوات، صنعت جدید دایر شود. باید این تصمیم را دنبال کنیم. در حوزه هسته‌ای که ازجمله تاکیدات چندباره رهبر انقلاب است باید رقم بالایی را به ثبت برسانیم و بیش‌ازپیش به این‌سو حرکت کنیم.

وی در ادامه افزود: در بحث نیروگاه‌ها که اندکی با کندی مواجه شده بودند باید با جدیت بیشتری عمل شود و انواع دیگر برق هم جایگزین شود. نباید صرفاً به برق‌هایی که مستلزم مصرف گاز است بسنده نکرد و به انواعی دیگری مثل برق خورشیدی هم باید توجه داشت. ظرفیت برق خورشیدی در کشور بسیار بالاست. مشوق‌هایی هم تعریف شد و دولت باید این موضوع را به‌مراتب جدی‌تر گیرد. این خیلی بد است که ما این‌همه برای تولید و توسعه هرچه بیشتر و حداکثری آن، زمینه‌سازی می‌کنیم و به صنایع کمک می‌کنیم و سرمایه در گردش آنها را فراهم می‌کنیم و مطابق تبصره ۱۸ یارانه می‌دهیم تا صنایع راه‌اندازی شود ولی در عرصه تامین برق مشکل همچنان داریم. خیلی جدی‌تر باید به این حوزه ورود کنیم. خوشبختانه وزارت نیرو در این حوزه اقدامات موثری را انجام داده است اما عقب‌ماندگی‌های گذشته بسیار زیاد است و باید این موضوع جدی گرفته شود.

عضو مجلس شورای اسلامی در پاسخ به این سوال که باوجود کسری برق در کشور چرا اقداماتی در راستای صادرات انجام می‌شود، گفت: صادرات معمولاً به دلیل تحکیم مراودات اقتصادی انجام می‌شود. ما هم واردات و هم صادرات داریم. در بحث گاز و برق هم به همین‌گونه است. اگر مراوده اقتصادی و واردات و صادرات، متوازن باشد مشکلی پیش نمی‌آید اما اینکه از جایی، کالا و خدمت نگیریم و کالایی را برای آن تامین نکنیم قطعاً با مشکل مواجه می‌شویم. باید بعضی از مراوده‌های اقتصادی را حفظ کرد. بالاخره کشورهای اطراف به مراودات گازی و برقی نیاز دارند.

گرانی برق چراغ صنعت نو پای گردشگری را خاموش می‌کند

عضو کمیسیون انرژی در مجلس شورای اسلامی گفت: کاهش تعرفه انرژی تاسیسات گردشگری از مشوق‌های مهم این بخش است. افزایش این قیمت‌ها علاوه بر افزایش بهای تمام‌شده خدمات گردشگری موجب کاهش سرمایه‌گذاری شده است و انگیزه‌های سرمایه‌گذاران در کشور از دست خواهد رفت.

علیرضا ورناصری قندعلی در مورد طرح مانع

زدایی از توسعه صنعت برق گفت: برق جزء خدمات شهروندی است اما این صنعتِ پایه در تشکیلات درونی با مکانیزم‌های اقتصادیِ اداره نمی‌شود. بر اساس نقش صنعت برق در توسعه، قوانین بالادستی مشخصاً بر تقویت توان این صنعت موکد هستند، به‌عنوان نمونه طبق بند«ت» ماده ۴۸ قانون برنامه ششم توسعه دولت مکلف بود از طریق وزارت نیرو در طول اجرای برنامه نسبت به افزایش توان تولید برق تا ۲۵ هزار مگاوات از طریق سرمایه‌گذاری موسسات عمومی غیردولتی، تعاونی و خصوصی اعم از داخلی و خارجی و یا منافع داخلی شرکت‌های تابعه یا به‌صورت روش‌های متداول سرمایه‌گذاری ازجمله ساخت و بهره‌برداری اقدام کند.

نماینده مردم مسجدسلیمان، لالی، هفتگل و اندیکا افزود: حمایت مجلس و صاحب‌نظران از ظرفیت‌های قانونی برای تهاتر بدهی‌ها و همچنین بازگشت فوری و مستقیم تمامی وجوه دریافتی از فروش برق به صنعت برق، بهینه‌سازی و نوسازی شبکه‌های برق، بهینه‌سازی و اصلاح الگوی مصرف برق، توسعه این صنعت مطابق استانداردهای جهانی، سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این صنعت، توسعه زیرساخت‌ها، اصلاح قیمت‌گذاری برق و واقعی شدن قیمت‌ها، اصلاح سبک زندگی در راستای استفاده از وسایل کم‌مصرف، به‌عنوان راهکارهای مدیریتیِ افزایش تولید، راندمان و بازدهی از مهم‌ترین اولویت‌های توسعه صنعت برق در این طرح مدنظر است.

صنعت گردشگری در تمام کشورها از بخش‌های اقتصاد پیشران است

عضو کمیسیون انرژی در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: صنعت گردشگری در تمام کشورها از بخش‌های اقتصادی پیشران محسوب می‌شود، به دلیل اینکه این صنعت به‌صورت مستقیم و غیرمستقیم بر عناصر متعدد مرتبط به زنجیره تامین خود اثر دارد، پیشنهادهایی جهت بازنگری برخی از موارد این طرح ارائه شده است و به همین دلیل به دستور رئیس مجلس به کمیسیون ارجاع داده شد. کاهش تعرفه انرژی تاسیسات گردشگری از مشوق‌های مهم بخش گردشگری است که افزایش آنها علاوه بر افزایش بهای تمام شده خدمات گردشگری موجب کاهش سرمایه‌گذاری و انگیزه‌های سرمایه‌گذاران در کشور خواهد بود

ورناصری تاکید کرد: کاهش تعرفه انرژی تاسیسات گردشگری از مشوق‌های مهم بخش گردشگری است که افزایش آنها علاوه بر افزایش بهای تمام شده خدمات گردشگری موجب کاهش سرمایه‌گذاری و انگیزه‌های سرمایه‌گذاران در کشور خواهد بود.

نماینده مردم در مجلس یازدهم تصریح کرد: توجه داشته باشیم که به‌طورکلی آسیب‌پذیری صنعت نو پای گردشگری، سیال بودن ماهیت صنعت گردشگری،کوچک و متوسط بودنِ کسب‌وکارهای مرتبط با این حوزه و تأثیرپذیریِ از پیامدهای محیطی، از شاخص‌هایی است که این حوزه را به حمایت‌ها و سیاست‌های تشویقی متنوع ملی و همراهی کلیه نهادهای فرابخشی نیازمند می‌سازد.

ورناصری با اشاره به چالش‌هایی که در سه سال گذشته به علت همه‌گیری کرونا و تضعیف صنعت گردشگری در کشور، اظهار کرد: چالش‌های ناشی از شیوع کرونا صنعت گردشگری کشور در سطوح ملی، منطقه‌ای و جهانی را دچار افول کرد، به‌منظور احیای دوباره این حوزه، اتخاذ تدابیر مختلف بسیار ضروری است؛ لذا در کنار اِعمال راهبردهایی ازجمله بخشودگی مالیاتی، تسهیلات تشویقی احیای تاسیسات گردشگریِ آسیب‌دیده از شیوع کرونا، بسترسازی جهت توسعه سرمایه‌گذاری خصوصی در این حوزه، به لحاظ نمودن مصوباتی جهت عدم روند افزایش در تعرفه‌های انرژی تاسیسات گردشگری هم باید توجه ویژه شود تا تاب‌آوری فعالان این کسب‌وکارها تقویت و توسعه یابد.

تعرفه گذاری پلکانی راهکار تنظیم مصرف انرژی بدون فشار بر کم‌مصرف‌ها

عضو کمیسیون انرژی مجلس با اشاره به این موضوع که اصلاح قیمت‌گذاری انرژی یک الزام است، نه انتخاب، گفت: تعرفه گذاری پلکانی موجب اصلاح الگوی مصرف بدون فشار بر کسانی که الگو مصرف را رعایت می‌کنند، خواهد شد.

روبرت بگلریان عضو کمیسیون انرژی مجلس در مورد لزوم اصلاح قیمت‌گذاری انرژی و تعرفه گذاری پلکانی قبوض اظهار کرد: در ۱۰ سال گذشته عدم سرمایه‌گذاری لازم در حوزه تولید نیروگاه و زیرساخت‌های انتقال انرژی موجب بروز مشکلاتی در این زمینه در کشور شده است.

وی ادامه داد: باوجوداینکه با شروع به کار دولت جدید در وزارت نیرو اقدامات خوبی انجام شده؛ اما به‌هرحال مکفی نبوده است و در زمینه تأمین نیروگاه و تولید برق جدید نتوانسته‌ایم متناسب با برنامه ششم عمل کنیم تا جایی که شاهد بودیم میزان و تغییر نحوه مصرف گاز با سرد شدن هوا موجب مشکلاتی در شبکه می‌شود.

وی افزود: در پایان دوره مسئولیت دولت قبلی حدود ۱۷ یا ۱۸ میلیارد دلار پروژه‌های نیمه‌تمام و بر زمین‌مانده در حوزه نیروگاهی داشتیم که برای تکمیل شدن نیاز به منابع ارزی داشتند و مبلغ قابل‌توجهی هم بدهی وزارت نیرو و دولت به پیمانکاران بود که باید این بدهی‌ها نیز تسویه می‌شد.

وی با اشاره به اینکه تغییر الگوی مصرف موجب افزایش استفاده از انرژی شده است ادامه داد: عوامل دیگری مانند ماینرها و رمز ارزها، چاه‌های غیرمجاز در حوزه کشاورزی و ناکارآمدی نیروگاه‌های برق‌آبی در اثر کمبود بارندگی و عدم توان توزیع موثر گاز بین بخش نیروگاهی و مصارف خانگی نیز باعث برهم خوردن تناسب عرضه و تقاضا در حوزه انرژی شد.

اصلاح مدیریت انرژی یک الزام است نه یک انتخاب

بگلریان با تأکید بر ضرورت ساده‌سازی و شفاف‌سازی تعرفه‌ها و نرخ‌بندی‌ها توسط کارشناسان و رسانه‌ها گفت: باید موضوع را به‌گونه‌ای برای مردم تبیین کنیم که همه متقاعد بشوند. واقعیت این است که این اصلاح قیمت‌گذاری و مدیریت انرژی و هدفمند کردن یارانه‌ها چه در حوزه گاز و چه در حوزه برق یک الزام است، نه یک انتخاب و دیر یا زود باید به سمت چنین تغییرات و اصلاحاتی برویم؛ البته باید ببینیم چه سازوکارهایی را می‌توانیم به کار بگیریم که این تغییرات و اصلاحات اساسی با حداقل آسیب برای مردم به‌ویژه طبقات محروم و متوسط جامعه همراه باشد.

اقتصاد انرژی در بیراهه

نایب رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران در گفتگو با صمت مطرح کرد: ریشه عدم سرمایه‌گذاری در صنعت را می‌توان در مداخله دولت در اقتصاد و قیمت‌گذاری دستوری در این حوزه و همچنین غیرواقعی بودن قیمت انرژی جستجو کرد. این دو عامل منجر شده است تا اقتصاد انرژی در مسیر درخور خود حرکت نکند و بخش خصوصی و هم دولتی از سرمایه‌گذاری در این صنعت سر باز زنند.

حمیدرضا صالحی سلمی

صنعت برق به‌عنوان پیش‌نیاز اغلب صنایع دیگر شناخته می‌شود و نقش پررنگی را در عرصه بین‌الملل ایفا می‌کند اما خاموشی‌های متداوم در بخش‌های مختلف کشور حاکی از مشکلات متعددی است که این صنعت با آن‌ها دست‌وپنجه نرم می‌کند. در حال حاضر، طبق آمار نا ترازی سنگینی میان تولید و مصرف برق در کشور وجود دارد و درآمدهای ارزی نفتی و رویکردهای پیشین در راستای متعادل ساختن این امر، دیگر پاسخگو نیست. تاسیس نهاد رگلاتوری برای سامان‌بخشی به این صنعت موضوعی است که در چند سال اخیر به آن پرداخته شده اما چگونگی ساختار و زمان تاسیس آن همچنان نامشخص است. در راستای برگزاری بیست و دومین نمایشگاه بین‌المللی صنعت برق ایران درباره عمده مشکلات این صنعت و راهکارهای رفع آنها با حمیدرضا صالحی سلمی، نایب رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران به گفتگو نشستیم.

حمیدرضا صالحی در تشریح چالش‌های صنعت برق گفت: مشکلات صنعت برق به چند بخش تقسیم می‌شوند اما عدم سرمایه‌گذاری در این صنعت را می‌توان مهم‌ترین معضل این حوزه دانست. به باور من ریشه عدم سرمایه‌گذاری در صنعت را می‌توان در مداخله دولت در اقتصاد و قیمت‌گذاری دستوری در این حوزه و همچنین غیرواقعی بودن قیمت انرژی جستجو کرد. این دو عامل منجر شده است تا اقتصاد انرژی در مسیر درخور خود حرکت نکند و بخش خصوصی و هم دولتی از سرمایه‌گذاری در این صنعت سر باز زنند. به‌طورکلی می‌توان گفت مجموعه دلایل ذکرشده سبب شده تا آن‌طور که بایدوشاید سرمایه‌گذاری‌های لازم در این حوزه انجام نشود و این صنعت از دستیابی به جایگاه واقعی خود در اقتصاد کشور باز ماند.

نایب رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران درباره سیاست‌گذاری‌های دولت در راستای حمایت از این صنعت اظهار کرد: متاسفانه دولت سیزدهم و حتی دولت‌های پیشین در این راستا رویکردهای مناسبی در پیش نگرفته‌اند. دولت‌ها در سالیان اخیر همواره بر آن بوده‌اند تا بودجه لازم این صنعت را از درآمدهای ارزی حاصل از فروش نفت تامین کنند. این رویکرد در سالیان پیش تا حدودی پاسخگوی نیازهای صنعت برق بود و بودجه لازم این صنعت از این طریق تامین می‌شد زیرا نفت ایران در عرصه بین‌المللی بازار خوبی را از آن خود کرده بود و با توجه به درآمدهای ارزی حاصل از آن، دولت می‌توانست قیمت برق را در دفاتر مربوطه با هر نرخی ثبت و سپس بر اساس معیارهای خود نرخ فروش را نیز تعیین کند. اگر در این میان زیانی وجود داشت می‌توانست آن را توسط دلارهای نفتی به‌دست‌آمده جبران کند اما در حال حاضر با تشدید تحریم‌ها درآمدهای ارزی کشور به‌شدت کاهش یافته و آسیب‌های بسیاری به این حوزه وارد شده است. لازم به ذکر است دولت می‌توانست رویکردهای دیگری را در این زمینه در پیش گیرد و حضور خود را در صنعت برق کمرنگ کند تا بخش خصوصی وارد عمل شود و بازار عرضه و تقاضای مطلوبی در این زمینه شکل

گیرد؛ اما رویکردهای گذشته را در پیش گرفت و این روند نیازمند منابع لایتناهی است. همان‌طور که می‌دانید منابع ما رو به اتمام و همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد بازار صنایع نفتی کشور نیز بسیار محدود شده است؛ مجموعه این عوامل چالش‌های اساسی این صنعت را شکل می‌دهند.

بلاتکلیفی نهاد رگلاتوری برق

وی در ادامه افزود: طبق آمار مصرف برق در سال اخیر در کشور رشدی ۸ درصدی را تجربه کرده است اما ازآنجایی‌که شرایط سرمایه‌گذاری بنا به دلایل از پیش ذکرشده فراهم نیست؛ تولیدات ما افزایش نداشته و ما نتوانسته‌ایم با توجه به شرایط موجود میزان مصرف برق را پوشش دهیم. به‌عبارت‌دیگر میان تولید و مصرف برق در کشور اختلاف بسیاری ایجاد شده و ما در حال حاضر شاهد نا ترازی تولید و مصرف برق هستیم. این نا ترازی اکنون رقم بزرگی نزدیک به ۱۵ هزار مگاوات را شامل می‌شود. علت این امر این است که ما بهینه‌سازی و سیاست‌گذاری‌های لازم را در بخش مصرف انجام نداده‌ایم و درعین‌حال برای تولید بیشتر برق سرمایه‌گذاری انجام نشده است. باید محرکه لازم برای تولید برق را در کشور ایجاد کنیم و این امر در وهله اول نیازمند تولید ثروت است. تولید ثروت برای کشور در شرایط کنونی جزء از طریق اقتصاد آزاد امکان‌پذیر نیست.

صالحی راهکارهای موجود برای رفع چالش‌های این صنعت را این‌گونه تشریح کرد: دولت باید اجازه دهد صنعت برق که به‌عنوان زیربنای سایر صنایع شناخته می‌شود، معاملات خود را در بورس انرژی انجام دهد. به معنای دیگر، صنایع در بورس برق موردنیاز خود را تهیه و فروشندگان نیز که همان نیروگاه‌های غیردولتی هستند، محصولات خود را در این بازار عرضه کنند. لازم به ذکر است در حال حاضر نیروگاه‌های غیردولتی بیش از ۶۰ درصد از کل نیروگاه‌های کشور را تشکیل می‌دهند. اگر این عرضه و تقاضا در بورس انرژی انجام شود، صنعت برق نرخ و قیمت‌گذاری واقعی را تجربه خواهد کرد و طبق پیش‌بینی‌های انجام شده بیش از ۱۰۰ همت(۱۰۰ هزار میلیارد تومان) منابع برای سرمایه‌گذاری در این صنعت در دسترس قرار می‌گیرد. این افزایش سرمایه سبب می‌شود تا مشکلات نیروگاه‌های قدیمی رفع و نیروگاه‌های جدیدی احداث شوند و از این طریق به میزان تولید موردنیاز دست یابیم. اگر بتوانیم این راهکار را در پیش گیریم، بی‌شک در چند سال آینده از قطعی برق‌های امروزی اثری باقی نمی‌ماند و ما در آینده‌ای نه‌چندان دور، دیگر با مشکلات امروزه این صنعت دست‌وپنجه نرم نخواهیم نکرد اما دولت‌ها متاسفانه در این زمینه تصمیمات خود را به تعویق می‌اندازند و در پی آنند که اگر توافق برجام حاصل شود، درآمدهای بلوکه شده را به کشور بازگردانند و این‌گونه دیگر از سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این صنعت بی‌نیاز شوند. لازم است که ما از الگوهای نوینی که این صنعت در دنیا در پیش گرفته است پیروی کنیم تا بتوانیم در راستای تحقق اهدافمان در حوزه صنعت برق گام برداریم.

نایب رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران درباره وضعیت تاسیس نهاد رگلاتوری انرژی در کشور گفت: حرکت در راستای تاسیس نهاد رگلاتوری به‌عنوان نهاد تنظیم‌گری برق بسیار مطلوب است اما این نهاد باید از بخش دولتی جدا باشد. پیش‌ازاین دولت در این زمینه وارد عمل شد و دفتر تنظیم مقرراتی در وزارت نیرو برای این امر تاسیس کرد اما این اقدام راه به جایی نبرد. این نهاد قیمت‌گذاری‌های دستوری اعمال و بخش خصوصی را مکلف می‌کرد تا طبق نرخ تعیین شده برق خود را به فروش رساند. وجود نهاد رگلاتوری انرژی لازم است اما ورود دولت و وزارت نیرو نه‌تنها عملکرد این نهاد را تضعیف خواهد کرد بلکه لطمه‌های بیشتری نیز به این صنعت وارد می‌کند. دولت نباید به‌عنوان رقیب بخش خصوصی در این عرصه به میدان آید و باید اجازه دهد تا میزان عرضه و تقاضای بازار نرخ واقعی برق را مشخص کند. دبیرخانه رگلاتوری باید در دستان بخش خصوصی قرار داشته باشد و به‌صورت مستقل اداره شود. به‌عبارت‌دیگر، مصرف‌کننده و تولیدکننده باید دو عنصر اصلی تشکیل‌دهنده نهاد رگلاتوری برق باشند.

وی درباره وظایف اتاق بازرگانی در راستای حمایت از صنعت برق افزود: کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی

> **ما بهینه‌سازی و سیاست‌گذاری‌های لازم را در بخش مصرف انجام نداده‌ایم و درعین‌حال برای تولید بیشتر برق سرمایه‌گذاری انجام نشده است. باید محرکه لازم برای تولید برق را در کشور ایجاد کنیم و این امر در وهله اول نیازمند تولید ثروت است. تولید ثروت برای کشور در شرایط کنونی جزء از طریق اقتصاد آزاد امکان‌پذیر نیست**
>
> **دبیرخانه رگلاتوری باید در دستان بخش خصوصی قرار داشته باشد و به‌صورت مستقل اداره شود. به‌عبارت‌دیگر، مصرف‌کننده و تولیدکننده باید دو عنصر اصلی تشکیل‌دهنده نهاد رگلاتوری برق باشند**

فعالان این حوزه و سندیکاهای متعددی چون برق، تولیدکنندگان نیروگاه، انرژی تجدید پذیر، بهینه‌سازی و ... را گرد هم آورده است تا مشکلات این صنعت را بررسی کنند و در راستای رفع آنها اهتمام ورزند. این افراد مجموعه‌ای از نخبگان صنعت برق هستند که سالیان سال در این عرصه فعالیت‌های متعددی انجام داده‌اند و کوله‌باری از تجربیات گوناگون به همراه خود دارند؛ همچنین مشکلات این مسیر را به‌خوبی می‌شناسند. به همین دلیل می‌توانند پیشنهادهای کارآمدی برای رفع این مشکلات به دولت عرضه کنند و حتی گام‌های موثری در این مسیر بردارند و برای رشد این صنعت وارد عمل شوند اما همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد لازمه این امر این است که وزارت نیرو بپذیرد رویکردهای پیشین دیگر کارآمد نیستند و دولت فضا و زیرساخت‌های لازم را برای ورود این افراد فراهم و سرمایه کافی را تامین کند.

بخش خصوصی ناجی برق

صالحی در ادامه اظهار کرد: صنعت برق در تمام دنیا از جایگاهی ویژه برخوردار است زیرا به‌عنوان نیاز اولیه تمام صنایع دیگر مانند فولاد، سیمان، پتروشیمی و ... شناخته می‌شود. آگاهیم که برق در زندگی روزمره تمامی انسان‌ها نقشی حیاتی بر عهده دارد و از اهمیت و جایگاه آن نمی‌توان غافل ماند. به همین دلیل باید بتوانیم این صنعت را به بهترین شکل ممکن حفظ کنیم. صنعت برق امروزه ما حاصل سال‌ها تلاش بخش دولتی است و اگر اکنون در شرایط مناسبی قرار ندارد باید تمامی متولیان این صنعت با بخش خصوصی همکاری‌های لازم را انجام دهند تا بتوانیم از آن پاسداری کنیم و در راستای پیشرفت آن گام برداریم. ما باید همواره نخبگان این صنعت که در بخش خصوصی فعال هستند را به چشم سرمایه‌های ملی بنگریم. اگر عملکرد این افراد را موردبررسی قرار دهیم، درمی‌یابیم که آنها در تولید، توزیع و انتقال برق از دانش بسیاری برخوردارند به همین جهت می‌توانیم از دانش علمی و عملی آنها هنگام تدوین مقررات، آیین‌نامه‌های مربوطه، احداث نیروگاه‌ها و ... بهره جوییم. همچنین با همکاری این افراد می‌توانیم ظرفیت‌های ناشناخته کشور را کشف و از آنها استفاده کنیم.

نایب رئیس کمیسیون انرژی اتاق بازرگانی ایران درباره انگیزه‌های لازم جهت سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در صنعت برق افزود: مهم‌ترین عملی که رغبت لازم را برای سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در حوزه برق ایجاد می‌کند این است که به آنها در حوزه قیمت‌گذاری اجازه ورود دهیم. هنگامی‌که ما از سرمایه‌گذاران برای همکاری در صنعت برق دعوت می‌کنیم باید دست آنان را در تعیین قیمت محصولاتشان باز گذاریم. در حوزه برق همانند هر صنعت دیگری باید اجازه دهیم تا صاحبان نیروگاه‌ها در ارزش‌گذاری محصولاتشان دخیل باشند. غیرعقلانی و به‌دوراز منطق است که از سرمایه‌گذاران درخواست کنیم تا ثروت خود را وارد این صنعت کنند اما خود در تعیین نرخ محصولاتشان دخالتی نداشته باشند. با این روند، عملاً هیچ سرمایه‌گذاری برای این صنعت وجود نخواهد داشت و ما در دوری باطل به دور خود خواهیم گشت. نهاد تنظیم‌کننده بازار و مقررات صنعت برق با ساختاری که پیش‌تر به آن اشاره شد در تمامی کشورهای توسعه‌یافته وجود دارد و ما نیز باید در مسیر تاسیس چنین نهادی حرکت کنیم تا به اهداف خود در این مسیر دست یابیم. وی با اشاره به اهمیت حضور پررنگ بخش خصوصی در صنعت برق در پایان خاطرنشان کرد: اگر از ظرفیت‌های بخش خصوصی نتوانیم بهره‌مند شویم، هیچ مسیر دیگری پاسخگوی نیازهای مصرفی برق کشور نخواهد بود. ما در راستای افزایش تولید برق کشور باید چند اولویت را در مسیر خود قرار دهیم. در وهله نخست، باید قیمت‌گذاری واقعی در این عرصه انجام شود.

برای تحقق این امر، می‌توانیم قیمت‌ها را به‌صورت پلکانی افزایش دهیم تا درنهایت شاهد ارزش واقعی این انرژی در بازار باشیم. البته این افزایش قیمت‌ها نیز به‌نوبه خود باید بر اساس نظرات کارشناسانه و اولویت‌بندی شده انجام شود. برای مثال در وهله نخست می‌توان این افزایش قیمت را در صنایع، سپس در حوزه تجاری و درنهایت در بخش‌های خانگی و کشاورزی اعمال کرد. لازم به ذکر است که تحقق این امر، اجرا و عملیاتی کردن آن، به مدت یک تا دو سال زمان‌بر است اما درنهایت می‌توان ثمره آن و رشد این صنعت را مشاهده کرد. پس‌ازاین مرحله، باید فضای بیشتری برای حضور بخش خصوصی در این حوزه و نهاد رگلاتوری فراهم کرد و درنهایت بازارهای صادراتی می‌توانند فرصتی طلایی برای سازندگان صنعت برق باشند. به همین جهت ورود این صنعت به بازارهای بین‌المللی را نباید دست‌کم گرفت. طبق پیش‌بینی‌های انجام شده برق، بیش از نیمی از مصرف انرژی انسان را در سال ۲۰۵۰ شکل می‌دهد. به همین جهت باید توجه و تمرکزی بیشتری بر حوزه صادرات این صنعت داشت. بازارهای جهانی فرصت مناسبی ایجاد می‌کنند تا ارزآوری‌های بسیاری برای کشور حاصل شود و با استفاده از این فرصت و به‌کارگیری بخش خصوصی می‌توانیم درنهایت شاهد رشد و پیشرفت صنعت برق کشور باشیم.

63000

www.bazaremes.com

www.kmbs.ir

KMBS

گروه تولیدی بازرگانی ثقفی

کالای مس برادران ثقفی

Saghafi Trading Group Inc.

021-744

تبعات ناگزیر قطعی برق

مصطفی نخعی

مصطفی نخعی: امروزه گفته می‌شود ۱۵ هزار مگاوات در ایام پیک مصرف به نسبت تولید، با کمبود برق مواجه هستیم. این امر آسیبی جدی برای کشور به شمار می‌رود و می‌تواند تبعات امنیتی، اجتماعی و اقتصادی خاص خود را به همراه داشته باشد. به‌عبارت‌دیگر مجبور هستیم برای پایدار نگه داشتن برق خانگی، برق حوزه صنعت را تعطیل کنیم، یعنی به علت کمبود برق مجبوریم که بخش‌های مولد کشور را خاموش نگه داریم.

بر اساس زمان‌بندی مرسوم، باید برنامه هفتم توسعه از ابتدای سال ۱۴۰۱ آغاز می‌شد اما متاسفانه به دلیل برخی مشکلات این مهم محقق نشده است. باوجود برخی گمانه‌زنی‌ها مبنی بر اجرای برنامه هفتم از ابتدای سال ۱۴۰۲، در روزهای پایانی شهریورماه سال جاری، سیاست‌های کلی برنامه هفتم توسعه توسط مقام معظم رهبری در هفت سرفصل اصلی و ۲۵ بند به سران سه قوه ابلاغ و فرآیند تدوین آن آغاز شده است، اما با توجه به اظهارات اخیر رئیس سازمان برنامه‌وبودجه مبنی بر زمان‌بر بودن فرآیند بررسی و تصویب قانون برنامه هفتم توسعه در دولت و مجلس، اجرای برنامه هفتم از ابتدای سال ۱۴۰۲ در هاله‌ای از ابهام قرار دارد. در این میان یکی از صنایعی که در برنامه‌های توسعه همواره مورد بی‌توجهی قرار گرفته صنعت برق بوده است.

برنامه‌های اجرا شده در صنعت برق در سال‌های اخیر باوجود کسب توفیقات نسبی، فاصله معنی‌داری با اهداف تعیین شده در برنامه توسعه داشته و بسیاری از هدف‌گذاری‌های انجام شده در صنعت برق در برنامه پنجم و ششم توسعه به‌طور کامل محقق نشده است. برای مثال بر اساس برنامه ششم توسعه دولت مکلف شد از طریق وزارت نیرو در طول اجرای برنامه و برای افزایش توان تولید برق، تا ۲۵ هزار مگاوات به ظرفیت تولید برق کشور بیفزاید، اما مطابق آخرین آمار رسمی وزارت نیرو تا پایان سال ۱۳۹۹، تنها قریب به ۱۱مگاوات به ظرفیت تولید برق کشور اضافه شده است که نشان از عدم دستیابی به اهداف تعیین‌شده در برنامه ششم توسعه دارد. همچنین دولت در برنامه ششم مکلف شد تا پایان برنامه، سهم نیروگاه‌های تجدید پذیر و پاک را به حداقل ۵ درصد از ظرفیت تولید برق کشور رساند. این در حالی است که میزان برق تولیدی کشور از نیروگاه‌های تجدید پذیر تنها حدود یک درصد از کل برق تولیدی کشور را شامل می‌شود. در همین راستا ما در صمت یکی از اعضای کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی به گفتگو نشستیم.

راندمان پایین تولید برق در نیروگاه‌ها

مصطفی نخعی، عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی در گفتگو با صمت در مورد موضوع یادشده اظهار کرد: ما دو چالش بزرگ در صنعت برق داریم. اولین بحث در مورد تولید است، آن‌طور که در اسناد بالادستی پیش‌بینی‌شده بود اقداماتی که باید صورت می‌گرفت متاسفانه انجام نشده است. در برنامه ششم ما باید ۲۵ هزار مگاوات تولید برق حرارتی و نزدیک به ۵ هزار مگاوات تولید برق تجدید پذیر می‌داشتیم اما به هر دلیلی که عمده دلیل آن برمی‌گردد به این‌که متاسفانه در سنوات گذشته تولید برق خیلی در اولویت دولت‌ها نبوده و به‌اندازه کافی منابع به این حوزه اختصاص پیدا نکرده است. همچنین وجود تحریم‌ها نیز یکی دیگر از دلایلی است که تولید برق به میزانی که باید در کشور انجام نگرفت.

وی ادامه داد: نکته دوم در ارتباط با تولید راندمان پایین بسیاری از نیروگاه‌های موجود است. در مورد افزایش راندمان تکمیل نیروگاه‌های بخار،اقدامات اساسی باید انجام می‌شد اما به دلیل عدم تخصیص به‌موقع منابع موردنیاز متاسفانه انجام نشد. در تجدیدپذیرها هم نیز این مشکلات را داریم که باعث شده که حتی ۲۰ درصد اهداف موردنظر تحقق پیدا نکند. در بخش حرارتی هم کمتر از ۵۰ درصد آن اهدافی که مدنظر بوده در برنامه ششم تحقق پیدا کرده است. اما بحث بعدی که دسته دوم مشکلات است به حوزه مصرف مربوط می‌شود و اقداماتی که در باب بهینه‌سازی مصرف انرژی باید اتفاق می‌افتاد. لذا برای کاهش مصرف یا جلوگیری از افزایش شدت مصرف انرژی در بخش برق ، تکالیف قانونی ، قانون اصلاح الگوی مصرف، قانون حمایت از تولید رقابت‌پذیر، قوانین بالادستی و اسناد ۵ ساله تولید را در بحث بهینه‌سازی و قانون هدفمندی یارانه‌ها داشتیم. اما آن‌طور که در این قوانین پیش‌بینی‌شده بود اقدامات اساسی که باید صورت می‌گرفت انجام نشده است. کوتاهی‌هایی که در تولید اتفاق افتاده، نارضایتی‌ها و کوتاهی‌هایی که در بحث مصرف اتفاق افتاده باعث ایجاد نا ترازی برق در کشور شده است. عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی در ادامه اظهار کرد: امروزه گفته می‌شود ۱۵ هزار مگاوات در ایام پیک مصرف به نسبت تولید، با کمبود برق مواجه هستیم. این امر آسیبی جدی برای کشور به شمار می‌رود و می‌تواند تبعات امنیتی، اجتماعی و اقتصادی خاص خود را به همراه داشته باشد. به‌عبارت‌دیگر مجبور هستیم برای پایدار نگه‌داشتن برق خانگی، صنعت را تعطیل کنیم، یعنی به علت کمبود برق مجبوریم که بخش‌های مولد کشور را خاموش نگه داریم که این مشکل آسیب بزرگی برای کشور است. در ۱ تا ۲ سال اخیر به‌وفور دیدیم که این اتفاقات رخ داد. بنابراین بزرگ‌ترین چالش امروز صنعت برق شامل عدم سرمایه‌گذاری کافی و تعریف نکردن مدل‌های قراردادی مناسب و نپرداختن به موضوع بهینه مصرف سوخت است. نخعی بیان کرد: ما در مجلس یازدهم تاکید خاصی در این خصوص داریم و قانون توسعه صنعت برق و مانع زدایی از توسعه صنعت برق را در مجلس مصوب کردیم که بعد از تایید شورای نگهبان اجرا خواهد شد و کمک بسیار خوبی به دولت خواهد بود برای این‌که به مسائل حوزه برق بپردازد. این چالش بزرگ امروز می‌تواند پاشنه آشیلی برای کشور باشد. لذا نیاز است به‌گونه‌ای عمل کرد که حوزه انرژی را به‌درستی مدیریت کنیم، تا در سال‌های آینده نه‌تنها در تامین برق صنایع و بخش‌های مولد و خانگی و... مشکلی نداشتیم باشیم که حتی به‌عنوان یک هاب انرژی در منطقه در حوزه برق مطرح باشیم و بتوانیم تامین کننده نیاز کشورهایی پیرامون خودمان باشیم.

تولید برق در دست بخش خصوصی

عضو کمیسیون انرژی مجلس در پاسخ به این سوال که نقش بخش خصوصی در صنعت برق چیست،اظهار کرد: عمده تولید برق در دست بخش خصوصی است، اما متاسفانه در مدل‌های قراردادی تعریف‌شده برای پرداخت هزینه تولید به بخش خصوصی اقدامات درستی انجام نشده و منابع به‌اندازه کافی و به‌موقع تخصیص پیدا نکرده است، لذا بخش خصوصی بی‌انگیزه شده و نیاز است که به این بخش توجه بیشتری نسبت به گذشته شود. در ادامه مصطفی نخعی درباره طرح یکپارچه‌سازی حکمرانی انرژی در کشور که بررسی آن در دستور کار کمیسیون انرژی مجلس قرار گرفته است، گفت: متاسفانه نظام یکپارچه‌ای برای مدیریت بخش انرژی در کشور وجود ندارد و انرژی به‌صورت چندتکه و جزیره‌ای اداره می‌شود چراکه حوزه نفت و گاز در ید وزارت نفت است و حوزه انرژی اتمی متولی جدا دارد و حوزه برق و آب زیر نظر وزارت نیرو قرار دارند. همچنین در بحث مدیریت مصرف نیز وزارتخانه‌های مختلفی دخیل هستند و عملاً یکپارچگی موردنیاز در نظام حکمرانی انرژی کشور دیده نمی‌شود.

نماینده مردم نهبندان و سربیشه در مجلس شورای اسلامی ادامه داد: اگرچه قانون‌گذار در سنوات گذشته برای یکپارچه شدن نظام حکمرانی انرژی در کشور «شورای عالی انرژی» را پیش‌بینی کرده اما این شورا به دلایل متعددی نقش خود را در حکمرانی واحد انرژی به‌درستی ایفا نکرده است.

وی توضیح داد: قرار گرفتن دبیرخانه شورا در سازمان برنامه‌وبودجه خود یک ایراد بزرگ است چراکه سازمان برنامه نه تخصص لازم را در این زمینه دارد و نه اراده کافی برای پیگیری موارد متعددی که به حوزه انرژی مرتبط می‌شود لذا نیاز به ایجاد سازوکار جدید در حوزه انرژی به‌شدت احساس می‌شود به همین دلیل طرحی با هدف شکل‌گیری معاونتی راهبردی در حوزه انرژی ذیل ریاست جمهوری به‌عنوان معاون ریاست‌جمهور و انتقال دبیرخانه به این معاونت در کمیسیون انرژی در حال پیگیری است.

طرح یکپارچه‌سازی حکمرانی انرژی

به گفته نخعی طراحان این طرح می‌خواهند این معاونت با توجه به‌شدت بالای مصرف انرژی، هماهنگی و یکپارچگی واحدی را در این زمینه ایجاد کند تا با ایجاد سازوکار جدید امیدوار باشیم شدت مصرف انرژی کاهش پیدا کند.

وی با بیان اینکه به‌یقین به نتیجه رساندن «طرح یکپارچه‌سازی حکمرانی انرژی در کشور» نیازمند مشورت با متخصصان است، مطرح کرد: کمیسیون نیز اکنون در حال تامل بر روی این طرح است و البته هنوز به جمع‌بندی در این رابطه نرسیده‌اند، درواقع اینکه آیا ایجاد یک ساختار جدید می‌تواند به موضوع انرژی در کشور کمک کند یا خیر؟ مورد بحث میان نمایندگان کمیسیون است.

عضو کمیسیون انرژی مجلس درباره اینکه امکان فربه شدن دولت در پی اجرای این طرح امکان دارد یا خیر، توضیح داد: اگرچه این مسئله، مورد انتقاد برخی از منتقدان طرح نیز است چراکه معتقدند با ایجاد ساختار جدید نمی‌توان مشکل را حل کرد و حل این مشکل نیاز به عزم ملی، ایجاد دقیق قانون و نظارت دارد اما طراحان طرح می‌گویند؛ قرار نیست نیرویی به بدنه دولت اضافه شود و صرفاً ساختار اصلاح می‌شود مثلاً «شرکت بهینه‌سازی مصرف سوخت» در وزارت نفت یا «شرکت مدیریت بهره‌وری» در وزارتخانه منفک شده و در زیرمجموعه این معاونت شکل خواهند گرفت.

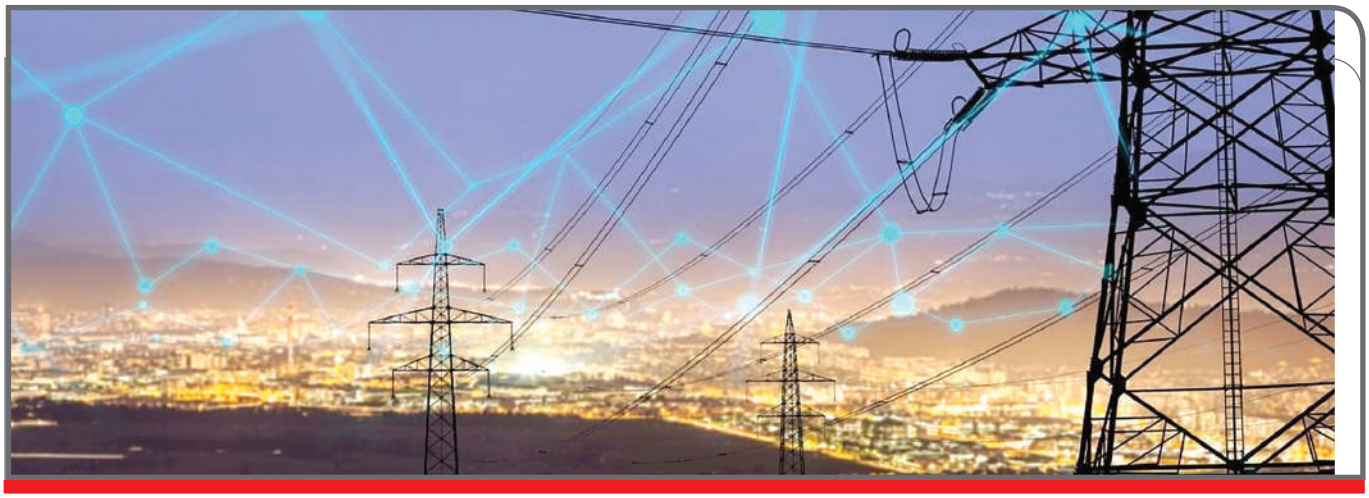
نخعی در مورد اعمال سیاست‌های قیمتی برای جلوگیری از مصرف غیرضروری و همچنین بهینه‌سازی مصرف، گفت: ما برای مدیریت مصرف می‌توانیم سیاست‌های قیمتی یا غیر قیمتی داشته باشیم. یکی از راه‌ها و سیاست‌های قیمتی این است که به‌مرور تعرفه را واقعی کنیم. بااین‌حال شاید مسائل اجتماعی و وضعیت اقتصادی ما اجازه این اجرای این سیاست را به ما ندهد. اگر می‌خواهیم فشار مضاعفی به مردم در بحث قیمت انرژی نیاید باید تعرفه پلکانی پرمصرف‌ها را اعمال کنیم که مصوبه قانونی نیز دارد و در قوانین بودجه ۱۴۰۰ و ۱۴۰۱ به تعرفه گذاری پلکانی بهای گاز و برق تاکید شده است یعنی مشترکی که مصرف بالاتری از میانگین الگوی مصرف یا همان الگوی بهینه مصرف دارد باید مشمول افزایش قیمت شود و با قیمت‌های بالاتری این مصرف را انجام دهد. این افزایش قیمت در بودجه ۱۴۰۰ به میزان جبران رایگان کردن قیمت برق و گاز مشترکان کم‌مصرف بوده است و در بودجه ۱۴۰۱ به میزان غیر یارانه‌ای شدن قبوض انرژی مشترکان پرمصرف بوده است.

وی ادامه داد: عدالت حکم می‌کند کسی که مصرف پایین‌تری دارد که اقشار و دهک‌های پایین جامعه هستند با تعرفه پایین‌تری گاز را دریافت کنند و از یارانه انرژی نیز سهم ببرند، ولی تاکنون به این شکل بوده که کسی که انرژی بیشتری مصرف می‌کرد، یارانه بیشتری نیز دریافت می‌کرد. کسی که ویلا یا استخری دارد و مصرف بالاتری دارد باید تعرفه برای او واقعی و غیر یارانه‌ای استفاده کنند و قرار نباشد این یارانه که متعلق به همه مردم ایران است به جیب این قشر از جامعه رود.

نخعی در پایان با بیان اینکه احتمالاً در برنامه هفتم توسعه تعرفه گذاری پلکانی برای مشترکین پرمصرف گاز در نظر گرفته می‌شود، گفت: این موضوع در قانون بودجه سنواتی تاکنون به کار گرفته شده است و قطعاً در برنامه هفتم نیز موضوع تعرفه گذاری پلکانی موثر مشترکان پرمصرف را به‌منظور تحقق عدالت اجتماعی و اقتصادی حتماً به‌عنوان یک اصل و حکم در قانون پنج‌ساله توسعه باید در نظر گیریم.

در گفتگوی صمت با عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی مطرح شد:

نجات صنعت برق در گرو حمایت از بخش خصوصی

عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی در گفتگو با صمت مطرح کرد: بخش خصوصی صنعت برق حدود ۱۵۰ هزار شغل مستقیم در کشور ایجاد کرده است لذا برای حمایت از این بخش که همان مردم هستند، باید تضمینی برای سرمایه‌گذاری داده شود.

رمضانعلی سنگدوینی

بر اساس مبانی نظری علم اقتصاد، ساختار، رفتار بازیگران در بازار و عملکرد بازار هم بر یکدیگر تاثیر گذاشته و هم از یکدیگر و شرایط اولیه و خارج از بازار تاثیر می‌پذیرند که بررسی رابطه علیت بین آنها، نیازمند مطالعه تجربی بر اساس داده‌های گذشته بازار عمده‌فروشی برق ایران است تا به‌واسطه نتایج آن بتوان در خصوص علیت و میزان تاثیرگذاری آن اظهارنظر کرد، مضاف بر اینکه، عملکرد بازار برق ایران، تابع شرایط اولیه (یارانه‌ای بودن قیمت‌ها، نوع مالکیت، وجود اقتصاد مقیاس، ماهیت شبکه برق، ویژگی کالای برق، وجود قیود فنی و ...) و عوامل خارج از بازار مثل شوک‌های اقتصادی (نوسانات نرخ ارز، نرخ تورم و ...) و سیاست‌های تثبیت اقتصادی دولت نیز خواهد بود.

بنا به گفته کارشناسان عملکرد بازار از منظر نیروگاه‌های غیردولتی، عموماً با شاخص‌های مهمی مثل نرخ سودآوری (شامل دوره بازگشت سرمایه)، پیشرفت فناوری، دسترسی به شبکه، قیمت و کارایی سنجیده می‌شود و ساختار بازار نیز عمدتاً به شاخص‌هایی مثل تمرکز، موانع ورود به بازار ساختاری و موانع خروج از بازار ساختاری اشاره دارد و بالاخره رفتار بازیگران در بازار نیز بر اساس سنجه‌های قدرت بازار یک‌جانبه، تبانی، ائتلاف و سایر موانع ورود به بازار استراتژیک و موانع خروج از بازار استراتژیک اندازه‌گیری می‌شود.

به نظر می‌رسد که چنانچه داده‌ها موجود باشد، می‌توان شاخص تمرکز را در سطح نیروگاهی و شرکتی محاسبه کرد. نکته قابل‌توجه این است که حتی باوجود سطح تمرکز بالا در بازار برق ایران، نمی‌توان نتیجه گرفت که قیمت بالا در بازار لزوماً نتیجه تمرکز بالا بوده است. چراکه در بازار برق علاوه بر وجود سقف قیمت به‌عنوان مانع افزایش تهاجمی قیمت، پنگاه‌ها باوجود داشتن سهم بازار بالا، ممکن است لزوماً قیمت بالا پیشنهاد نداده باشند.

صمت، پیرامون نقش بخش خصوصی فعال در حوزه صنعت برق و لزوم حمایت از آنها در تعیین قیمت برق گفتگویی را با رمضانعلی سنگدوینی، عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی ترتیب داده است که در ادامه مطالعه خواهید کرد.

نجات انرژی کشور به دست بخش خصوصی

رمضانعلی سنگدوینی، عضو کمیسیون انرژی مجلس شورای اسلامی با اشاره به ضرورت حمایت از بخش خصوصی صنعت برق گفت: نجات انرژی کشور در همه حوزه‌ها اعم از برق، گاز و نفت به دست بخش خصوصی است، این بخش همیشه باید در میدان باشد و مورد حمایت قرار بگیرد.

وی با اشاره به مطالبات بخش خصوصی صنعت برق از وزارت نیرو که حدود ۹۰ هزار میلیارد تومان است، تصریح کرد: بخش خصوصی صنعت برق حدود ۱۵۰ هزار شغل مستقیم در کشور ایجاد کرده است لذا برای حمایت از این بخش که همان مردم هستند، باید تضمینی برای سرمایه‌گذاری داده شود. با وقوع این امر به‌تبع رغبت لازم برای این دست از فعالان اقتصادی ایجاد می‌شود و این‌گونه می‌توان سرمایه‌گذاری در صنعت برق را میسر ساخت و تولید و مصرف برق را به تعادل رساند. سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در صنعت برق چه در حوزه صنایع و چه در حوزه خانگی باید سودآور بوده و امنیت لازم را داشته باشد.

عضو کمیسیون انرژی مجلس ضمن تاکید بر اینکه صنعت برق زیرساختی‌ترین صنعت کشور است و بدون برق رشد و توسعه‌ای امکان‌پذیر نیست، افزود: دولت می‌تواند با اختصاص تسهیلات بانکی بلندمدت برای بخش خصوصی و کمک به آن‌ها از طریق صندوق ذخیره ارزی و سایر صندوق‌های ملی، حمایت خود را از این بخش نشان دهد و از ظرفیت آن برای جبران کمبود تولید برق و در نهایت توسعه اقتصادی کشور استفاده کند.

لزوم برقراری ارتباط بین بخش خصوصی، دولت و مجلس

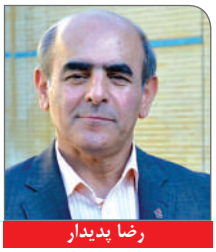
سنگدوینی با اشاره به برنامه‌های اعلامی وزیر نیرو در جلسه رای اعتماد مبنی بر افزایش ۴۰ هزار مگاوات در طول دوره ۴ ساله، ادامه داد: افزایش تولید برق در کشور فقط در صورت حمایت از بخش خصوصی قابل جبران است، دولت به‌تنهایی و صرفاً با تکیه‌بر توان خود نمی‌تواند تولید برق را در کشور افزایش دهد. بهینه‌سازی مصرف نیز یکی از برنامه‌هایی است که برای اجرای آن می‌توان از توانمندی بخش خصوصی بهره برد.

وی در پایان با تاکید بر اینکه استفاده از نظرات بخش خصوصی صنعت برق در جلسات و تصمیم‌گیری‌ها یک ضرورت است، خاطرنشان کرد: یکی از مشکلات مدیریت در کشور ما این است که کمتر از نظرات نخبگان و متخصصان استفاده می‌شود لذا این موضوع باید مورد اهتمام بیشتری قرار بگیرد. برقراری ارتباط بین بخش خصوصی، دولت و مجلس نیز باید بیش‌ازپیش مدنظر باشد که اعضای کمیسیون انرژی مجلس در این زمینه از هیچ تلاشی دریغ نخواهند کرد.

راهکاری برای پایان خاموشی‌ها

عضـو اتاق بازرگانی ایران در گفتگو با صمت گفت: تمامی فعالیت‌های ما باید در راسـتایی پیش رود که بتوانیم شـرایط و فضای لازم را برای جذب سـرمایه فراهم سـازیم زیرا در وهله نخست پیش‌نیاز ترقی صنعت برق و رفع موانع آن، تامین سرمایه کافی و لازم است.

رضا پدیدار

وضعیت برق، صنعت زیرساختی کشـور، رو بـه وخامت اسـت. این وخامـت از قطعی‌های مکرر و خاموشـی‌های پیاپـی که در سـالیان اخیر گریبان بخش‌های مختلف کشور را گرفته، به روشـنی، پیداسـت. افزایـش تصدی‌گری دولت و نقـش کم‌رنگ بخش خصوصی در این حوزه یکی از ابر چالش‌هایی اسـت که کارشناسان درباره آن هشدار می‌دهند اما جدای از این معضل، بی‌شـک چالش‌هـای دیگری نیز در مسیر رشد این صنعت قرار دارند. سوال اینجاست که چه عواملی دست‌به‌دست هم داده‌اند تا این مشکلات همچون سـد معبری در مسیر رشد و پیشرفت این صنعـت قد علم کننـد و راه‌های برون‌رفـت از این مشکلات چیسـت؟ برای پاسـخ به این سوالات در آستانه برگزاری بیست و دومین نمایشگاه بین‌المللی برق بـا رضا پدیدار، عضـو اتاق بازرگانـی ایران، به گفتگو نشستیم.

رضا پدیدار با اشاره به برنامه‌های دولت در راستای حمایـت از صنعـت برق گفـت: دولت در راسـتای رفـع موانع و مشـکلات صنعت بـرق برنامه‌ریزی و اقدامات متعددی انجام داده است اما مشکل از اینجا سرچشمه می‌گیرد که اغلب نظرات و برنامه‌ریزی‌های کارشناسانه در این حوزه عملیاتی نمی‌شوند. درواقع، تمام تلاش‌ها در راستای رشد و پیشرفت این صنعت تنها در حـوزه نظری باقی می‌ماند و در عرصه عمل اثری از آنها نیسـت. به‌عبارت‌دیگـر، عدم عملیاتی شدن سیاست‌گذاری‌ها، برنامه‌ریزی‌ها و راهبردهای دولت در راسـتای حمایت از صنعت برق مهم‌ترین مشکل این صنعت به شمار می‌رود. لازمه رفع تمامی این چالش‌ها این است که با دیدی وسیع و جدی‌تر به این صنعت نگریست. صنعت برق در زمره صنایع پایه کشـور قرار دارد. در ایـران صنایع پایه زیربنای اقتصادی کشور را تشکیل می‌دهند به همین جهت هنگامی‌که در فرایندهای اجرایی این دست از صنایع بـه موانعی برخورد می‌کنیم باید تمام تلاش خود را بـرای رفع آنها به کار گیریم. برای رفع این موانع در وهله اول باید بتوانیم از آسیب‌های صنعت برق آگاه باشـیم؛ یعنی تمام زیروبم این صنعت را به‌درستی بشناسیم و موانعی که در مسیر رشد آن قرار دارند را شناسایی کنیم. این فرایند را می‌توان آسیب‌شناسی توسعه‌نیافتگی در صنعت برق نام نهاد. اگر این فرایند را به‌درسـتی انجام دهیم با یکسـری از ابر چالش‌ها مواجه می‌شـویم. برای مثال کاهش سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در صنعـت برق یکی از جدی‌ترین

چالش‌هایی است که در سالیان اخیر عرصه را بر این صنعت تنگ کرده است.

عضو اتاق بازرگانی ایران در ادامه افزود: هنگامی‌که دولت در نظر دارد تا بخش‌های مختلف کشور را توسعه دهد باید پیش از هر چیز در اندیشه توسعه حوزه برق باشد زیرا این صنعت مادر تمامی صنایع دیگر است. اگر ما نتوانیم حوزه برق را آن‌طور که بایدوشاید ارج نهیم از توسعه سایر بخش‌های کشور بازمی‌مانیم و این امری اجتناب‌ناپذیر است. کاهش سرمایه‌گذاری در صنعت برق در زمانی که دولت در پی آن است صنایع رشد یابند ما را با یک ابر چالش مواجه می‌سازد. سازوکار ناکارآمد قیمت‌گذاری برق، یکی دیگر از چالش‌های این صنعت را شکل می‌دهد. اگر قیمت‌گذاری این حوزه روندی کارآمد را در پیش گیرد بسیاری از موانع این صنعت از میان خواهند رفت و فعالان اقتصادی برای سرمایه‌گذاری در این عرصه رغبت و انگیزه کافی را کسب خواهند کرد. بدهی‌های دولت به صنایع کشور در سالیان اخیر افزایش‌یافته است. چند دهه است که دولت به صنایع بدهکار است و این امر نیز در زمره ابر چالش‌های این صنعت قرار دارد.

وی درباره راه‌های برون‌رفت از مشکلات صنعت برق اظهار کرد: ما برای عبور از این دست چالش‌ها باید چشم‌اندازی درخور شرایط موجود برای این صنعت تعریف کنیم. به باور من یکی از مسائلی که ما باید در چشم‌انداز صنعت برق مدنظر قرار دهیم افزایش ظرفیت تولید برق است. در برهه کنونی ما برای تامین نیاز مصرف داخل، افزایش ظرفیت تولید و فراهم ساختن شرایطی مطلوب برای صادرات، نیازمند تولید ۸۵ هزار مگاوات برق هستیم با این حال، ظرفیت تولید ما در حال حاضر، تنها ۶۵ هزار مگاوات است. به‌عبارت‌دیگر ما قریب به ۲۰ هزار مگاوات با کمبود تولید برق در کشور مواجه هستیم. لازم به ذکر است که طی بررسی‌های انجام‌شده در جلسه کمیسیون انرژی با سندیکای برق، پیش‌بینی ما این است که در افق ۱۴۰۴ ما باید ظرفیت تولید خود را به ۱۰۹هزار مگاوات افزایش دهیم. با توجه به شرایط کنونی عملیاتی شدن این امر بسیار سخت است. برای تحقق این چشم‌انداز باید متوسط رشد ما قریب به ۳ درصد باشد. این میزان از رشد دور از ذهن و بعید نیست اما سرمایه پیش‌بینی‌شده برای تحقق این امر ۸ میلیارد دلار است. همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد صنعت برق ایران در زمره صنایع پایه و زیر بنایی قرار دارد؛ به همین دلیل این میزان از سرمایه برای رشد و توسعه صنعتی که زیربنای تمام صنایع کشور شناخته می‌شود، رقم چندانی نیست. برماست که راهبردهایی برای رفع چالش‌های این صنعت مد نظر قرار دهیم. لازم به ذکر است این راهکارها نباید تنها در گستره نظریه محصور مانند و باید در عمل شاهد اجرای آنها باشیم. علاوه بر آن باید به سیاست‌گذاری‌هایی که در راستای حمایت از صنعت برق انجام می‌شود، توجه بیشتری نشان داد.

این فعال اقتصادی ادامه داد: برق یکی از اقتصادهای زیربنایی در تمام کشورهای توسعه‌یافته است. طی جلسات برگزارشده در کمیسیون انرژی، تصمیم بر آن شد تا اصلاحیه‌ای برای اقتصاد برق ارائه شود. باید بررسی‌های دقیقی بر اساس آمارهای مربوطه انجام شود، تا از میزان تولید و مصرف این صنعت آگاهی یابیم. به‌عبارت‌دیگر باید بتوانیم پیش‌بینی‌های دقیقی از آینده این صنعت انجام دهیم. برای مثال ما در سال‌های آتی به چه میزان از تولید نیازمندیم؟ چه میزانی از این تولید باید در راستای توسعه برق مصرف و چه مقدار از آن باید ذخیره شود؟ بهینه‌سازی نکته حائز اهمیت دیگری است که در راستای ترقی اقتصاد برق کشور باید به آن توجه کرد.عضو اتاق بازرگانی با اشاره به جایگاه این صنعت در برنامه هفتم توسعه تشریح کرد: ما در برنامه هفتم توسعه باید یک‌سری احکام پیشنهادی ارائه دهیم.

کاهش تصدی‌گری دولت یکی از این احکام است. این حکم باید همچون اصلی اساسی در صنعت برق مورد توجه واقع شود. دولت باید تا جای ممکن نقش خود را در این صنعت کمرنگ کند تا فضای کافی و لازم برای حضور فعالان بخش خصوصی فراهم شود. مورد دیگری که باید به آن بسیار توجه نشان داد، کاهش شدت مصرف انرژی است. متعادل‌ترین میزان مصرف انرژی در فصول سرد ۱۹ تا ۲۰ درجه است اما ما شاهد هستیم که این میزان مصرف در کشور ما قریب به ۲۵ درجه است. یعنی افراد به‌جای پوشش لباس مناسب فصول به مصرف بیشتر انرژی روی می‌آورند. این امر نشان از آن دارد که فرهنگ‌سازی‌های لازم در این راستا انجام نشده است. کاهش شدت مصرف انرژی باید جزء احکام جدی برنامه‌های توسعه، به‌ویژه برنامه هفتم قرار گیرد.

متعادل‌ترین میزان مصرف انرژی در فصول سرد ۱۹ تا ۲۰ درجه است اما ما شاهد هستیم که این میزان مصرف در کشور ما قریب به ۲۵ درجه است یعنی افراد به‌جای پوشش لباس مناسب فصول به مصرف بیشتر انرژی روی می‌آورند

وی در ادامه افزود: توسعه صادرات خدمات فنی و مهندسی صنعت برق یکی دیگر از مواردی است که باید به جد پیگیر آن باشیم و آن را باید در صدر اولویت‌های توسعه صنعت برق قرار دهیم. اگر بتوان در راستای صادرات خدمات فنی و مهندسی اقدامات لازم را انجام داد، ارزآوری مطلوبی حاصل می‌شود و این‌گونه می‌توانیم سود حاصل‌شده از این امر را در راستای توسعه صنعت برق سرمایه‌گذاری کنیم. درواقع، صادرات خدمات فنی و مهندسی صنعت برق می‌تواند به زیربنای سرمایه‌گذاری‌ها در راستای توسعه این صنعت ختم شود. اصلاح مقررات فنی و اجرایی یکی دیگر از موارد مهم این حوزه است که باید در راستای تحقق آن گامی موثر برداشت. یعنی مقررات این صنعت کشورمان را متناسب با مقررات صنعت برق کشورهای توسعه‌یافته تنظیم کنیم. باید قوانین دست‌وپا گیری که از گذشته تا به حال وجود داشته‌اند را از میان برداریم تا شرایط برای توسعه سرمایه‌گذاری در این حوزه فراهم شود.

پدیدار درباره وضعیت تاسیس نهاد رگلاتوری انرژی اظهار کرد: در راستای ایجاد نهادی تنظیم‌گر برای صنعت برق و انرژی اقدامات لازم انجام‌شده و کلیات آن به تصویب رسیده اما کماکان این طرح اجرا نشده است. به تعویق انداختن تاسیس این نهاد سبب می‌شود حاکمیت دولت در اقتصاد افزایش یابد و در نهایت شکاف عمیقی میان سرمایه‌گذاری و توسعه شکل گیرد.

ساختار نهاد تنظیم‌گر باید اصلاح شود. دولت باید از دخالت در این امر پرهیز و این حوزه را به بازار عرضه و تقاضا واگذار کند. از طریق ایجاد بازار عرضه و تقاضا، آزادسازی تجارت برق ممکن می‌شود و این‌گونه می‌توانیم انگیزه و رغبت لازم برای فعالان اقتصادی در راستای سرمایه‌گذاری در این حوزه را ایجاد کنیم. با ورود بخش خصوصی بخش عظیمی از سرمایه لازم برای رشد و توسعه این صنعت فراهم می‌شود و درمجموع می‌توان گفت تمامی فعالیت‌های ما باید در راستایی پیش رود که بتوانیم شرایط و فضای لازم را برای جذب سرمایه فراهم سازیم زیرا در وهله نخست پیش‌نیاز ترقی این صنعت و رفع موانع آن، تامین سرمایه کافی و لازم است.

این فعال اقتصادی ضمن اشاره به نیروگاه‌های تجدید پذیر گفت: توسعه ظرفیت نیروگاه‌های تجدید پذیر ضرورتی دیگری در صنعت برق است. ظرفیت تولید این دست از نیروگاه‌های ایران کمتر از یک درصد برآورد می‌شود؛ درحالی‌که میانگین ظرفیت تولید انرژی توسط نیروگاه‌های خورشیدی در کشورهای توسعه‌یافته ۱۷ و در کشورهای توسعه‌نیافته ۱۲ درصد است. این گزاره به این معناست که ایران در استفاده از ظرفیت‌های خدادادی عملکردی بسیار ضعیف از خود به‌جای گذاشته است. آسیب‌شناسی توسعه‌نیافتگی صنعت برق باید انجام شود تا ما به راهکارهای لازم برای برون‌رفت از مشکلات صنعت برق دست یابیم. لازم به ذکر است کشور ما به لحاظ اقلیمی از شرایط مطلوبی برای افزایش نیروگاه‌های خورشیدی و به‌تبع آن افزایش تولید برق برخوردار است و با توجه به این شرایط در برنامه هفتم توسعه باید نقشی پررنگ‌تر برای نیروگاه‌های خورشیدی در نظر گیریم و دست کم میانگین ظرفیت تولید آنها را به ۳ درصد ارتقا دهیم.

پدیدار ضمن اشاره به اهمیت افزایش حضور بخش خصوصی در صنعت برق عنوان کرد: دولت در راستای افزایش نقش بخش خصوصی باید سیاست‌گذاری‌های لازم را اخذ کند تا این بخش بتواند در تولید، توزیع و هدایت برق در سطح کشور موثر واقع شود. شایان ذکر است اتاق بازرگانی نهایت همکاری خود را با سازمان وزارت نیرو، سازمان برنامه‌وبودجه و سایر سازمان‌های مربوطه انجام داده است. همچنین پیشنهادهای خود را در راستای توسعه صنعت برق متناسب با فضای اقتصادی کشور ارائه کرده اما دولت توجه کمتری به راهکارهای ارائه‌شده توسط بخش خصوصی نشان داده است. علت این امر این است که ثبات مدیریتی لازم در سازمان‌های متولی وجود ندارد.

وی در پایان خاطرنشان کرد: طبق بررسی‌های انجام‌شده در مرکز پژوهش‌های اتاق بازرگانی، ۸۴ درصد از سبد مدیریت اقتصادی کشور در دست دولت، صندوق‌های بازنشستگی و شرکت‌های خصولتی است. ۱۶ درصد از این سبد در دست شرکت‌های تعاونی و خصوصی است و اگر سهم بخش تعاونی را از خصوصی جدا سازیم؛ تنها ۱۳/۲ درصد از سبد مدیریت اقتصادی کشور به بخش خصوصی تعلق می‌گیرد. از طرف دیگر، بر اساس آمار ظرفیت قدرت اجرایی و مدیریتی خصوصی ۵۷ درصد پیش‌بینی‌شده است. درمجموع طبق این آمار می‌توان گفت شرکت‌های دولتی، خصولتی و صندوق‌های بازنشستگی کارها را برعهده می‌گیرند اما اجرای آن را برعهده بخش خصوصی می‌گذارند. این فرایند، اجرای امور را نه‌تنها پیچیده می‌کند بلکه سبب تعویق عملیاتی شدن آنها می‌شود. اگر برنامه‌های توسعه‌ای، بی‌واسطه به دست بخش خصوصی سپرده شوند نه تنها هزینه اجرای آنها ارزان‌تر تمام می‌شود بلکه سرعت عمل اجرای امور نیز افزایش می‌یابد. اگر شرایط لازم برای حضور بخش خصوصی فراهم باشد این بخش با انگیزه‌ای که دارد می‌تواند رشد و ترقی بی‌نظیری برای صنعت برق کشور و به‌صورت کلی اقتصاد ایران فراهم آورد.

گفتگوی صمت با کارشناس صنعت برق؛

برگ برنده صادارت غیرنفتی

امیر محمدی

صنعت برق نقش بی‌بدیلی در توسعه دیگر صنایع دارد و استفاده از شیوه‌های نوین در این حوزه به دلیل بالا بودن رشد تکنولوژی ضرورتی اجتناب‌ناپذیر است. آمارهای صادرات غیرنفتی نشان می‌دهد که صادرات برق در بخش‌های مختلف از جمله تجهیزات، خدمات و توزیع برق توان بالایی دارد.

این صنعت به عنوان یکی از صنایع زیربنایی، تاثیرگذاری چشمگیری بر سایر بخش‌های صنعتی، کشاورزی و خدماتی دارد.

به طوری که رشد اقتصادی کشورها به شدت به صنعت برق وابسته است و به عنوان یکی از مهمترین زیربناهای اقتصادی، نقش مهمی در توسعه اقتصادی و رفاه جامعه دارد. مزیت‌های انرژی الکتریکی از قبیل پاک بودن، سهولت مصرف و امکان تبدیل به سایر انواع انرژی بر اهمیت آن می‌افزاید.

صنعت برق عهده‌دار مدیریت عرضه و تقاضای برق بوده و نقش محوری در صیانت از منابع ملی، حفظ محیط‌زیست، ارتقای بهداشت عمومی، رفاه اجتماعی و خوداتکایی برای توسعه پایدار کشور ایفا می‌کند. مدیریت عرضه و تقاضا و دسترسی عادلانه همگان به برق مطمئن و پایا و متناسب با ظرفیت‌های ملی به عنوان اساسی‌ترین اهداف صنعت برق کشورها است. اهمیت نقش صنعت برق در الگوی اقتصاد مقاومتی بدان اندازه است که می‌توان آن را موتور توسعه اقتصادی کشور به شمار آورد.

الگویی که در آن نقش صنعت برق به درستی مشخص شده باشد نه تنها ادبیات اقتصادی جدیدی را در سطح ملی تولید می‌کند، بلکه بر غنای ادبیات اقتصاد مهندسی برق در سطح بین‌المللی می‌افزاید و به مبنایی راهبردی برای تصمیم‌گیرندگان سطوح مختلف مدیریت صنعت برق بدل خواهد شد.

صمت در همین راستا به گفت‌وگو با امیر محمدی کارشناس برق پرداخت و اهمیت این صنعت را در زندگی روزمره افراد و تأثیر آن را بر اقتصاد کشور بررسی کرد.

نقش صنعت برق در تولید کالا و محصولات

محمدی، صنعت برق را یکی از زیرساخت‌های حیاتی و بنیادین سایر صنایع دانست و بیان داشت: برق نقش مهمی در توسعه صنعتی و اقتصادی کشورهای در حال توسعه، به دلیل ضرورت نیاز در فرآیند تولید کالا و محصولات و در نهایت تولید ناخالص داخلی، ایفا می‌کند. در واقع انرژی برق ضمن آنکه سبب رشد کیفی زندگی مردم می‌شود، ارتباط مستقیمی با توسعه پایدار، رونق و جهش بخش تولید در جوامع مختلف دارد. در این میان در صحنه جهانی نیز حرکت از سمت انرژی‌های فسیلی به سمت انرژی‌های الکتریکی و تولید برق، به دلیل ملاحظات زیست‌محیطی؛ شدت گرفته است و سبب توسعه و افزایش سهم سبد انرژی کشورهای مختلف از انرژی برق شده که همین عامل به دلیل بهره‌مندی از ظرفیت‌های تحقیق و توسعه جهانی به خلق فناوری‌های نوین و رشد و توسعه صنعت برق در چند دهه اخیر منجر شده است.

او در ادامه با اشاره به این موضوع که توجه به صنعت برق ضرورت بسیاری دارد، گفت: صنعت برق کشور در چند دهه اخیر از رشد کمی و کیفی قابل ملاحظه‌ای برخوردار بوده است. رشد مناسب ظرفیت‌های نیروگاهی نصب شده و شبکه‌های انتقال و توزیع، قرار گرفتن در جمع کشورهای برتر تولیدکننده برق جهان، تعمیق ساخت اکثر تجهیزات و ملزومات این صنعت، صادرات برق به کشورهای همسایه از جمله مهمترین دستاوردهای این صنعت بوده است.

صادرات برق ایران به دیگر کشورها

این کارشناس برق، با اشاره به افزایش چشمگیر صادرات برق کشور بیان داشت: به‌طور کلی میزان صادرات برق در کشور نسبت به گذشته افزایش داشته است، در سال های پیش شاهد افزایش ۱۲۰ درصدی رشد خالص صادرات برق بودیم، درواقع سیاست صنعت برق، توسعه صادرات خدمات فنی و مهندسی و از جمله توسعه صادرات برق به کشورهای همسایه است، به‌گونه‌ای که با توجه به نیازهای که در منطقه وجود دارد و نیازمندی کشورهای همسایه، زیرساخت‌های لازم را برای توسعه انرژی فراهم می‌کنیم و بر اساس ظرفیت‌های موجود صادرات برق را پیش می‌بریم. با این حال باید گفت، شبکه انتقال برق در کشور با نقص‌هایی هم مواجه است که باید اصلاحات زیربنایی در آن بخش‌ها انجام شود زیرا هم‌اکنون، به دلیل نبود تجهیزات انتقال برق، مازاد تولید در برخی استان‌ها اتلاف می‌شود و امکان انتقال آن به سایر نقاط کشور وجود ندارد.

اصلاح الگوی مصرف برق

محمدی، در پایان با اشاره به اینکه همواره در فصل گرما یعنی دوران پیک مصرف برق در کشور با چالش افزایش مصرف برق مواجه هستیم، گفت: دلیل اصلی به‌وجود آمدن این معضل، الگوی مصرف مشترکان برق بوده و می‌توان با صرفه‌جویی و کاهش مصرف توسط مصرف‌کنندگان پرمصرف، همچنین نوسازی و بهسازی تجهیزات برق و به حداقل رساندن اتلاف انرژی در شبکه‌های توزیع، این معضل را برطرف کرد.

در صورتی که اصلاح الگوی مصرف انجام نشود، باید سالانه تولید برق ۵ تا ۷ درصد افزایش یابد که عملیاتی شدن آن نیازمند سرمایه هنگفتی است. افزایش پیدا نکردن تعرفه مصرف برق برای مشترکان پرمصرف در بلندمدت موجب بدهکار شدن وزارت نیرو به نیروگاه‌ها، نبود منابع سرمایه‌گذاری برای توسعه صنعت برق و الگوی مصرف نامناسب مشترکان شده است. از این مشترکان باید با توجه به نیاز خود به مصرف بهینه برق بپردازند تا هیچگاه با قطعی آن روبرو نشوند.

درخشش MMTE در نمایشگاه دانش بنیان معدن

شرکت مهندسی فن آور معادن و فلزات (MMTE) در نخستین نمایشگاه تخصصی دانش بنیان معدن، صنعت و حمل‌ونقل استان کرمان حضور یافت. در این نمایشگاه عمده‌ترین دستاوردهای دانشی و اجرایی ۷۵ شرکت فعال ایرانی در زمینه‌های مختلف زنجیره توسعه معادن و صنایع معدنی به نمایش در آمد.

شـرکت MMTE که در تازه‌ترین فعالیت‌های مسیر دانشـی خود موفق به کسب "نشان عالی دانش بنیان" سـطح دو ملی شده اسـت؛ با حضور در این نمایشگاه، دسـتاوردهای جدید و برگزیده خـود را در زمینه‌های مختلف طراحی، مهندسـی، ساخت و اجرای طرح‌های مختلف صنایع فولاد در دسـترس بازدید متخصصان و شرکت‌کنندگان این بخش قرار داد.

در نخستین روز این نمایشگاه استاندار کرمان، دکتر پور ابراهیمی نماینده مردم کرمان و رئیس کمیسـیون اقتصـادی مجلس شـورای اسـلامی، رئیس سـازمان صمت اسـتان، مدیران شـرکت‌های صنعتی و معدنی گل گهـر و مس کرمان، پارک‌های فناوری و شـماری از شـرکت‌های دانش بنیان صنعتی و معدنی علاوه بر افتتاح این رویداد، با آخرین ظرفیت‌ها و دسـتاوردهای بومی شرکت‌های حاضر آشنا شدند.

دکتر طاهرپور مدیرعامل شـرکت مهندسـی فن آور معادن و فلزات (MMTE)، مدیران شـرکت‌های فولاد کار الونـد، مدائـن و آریـا حدید، مدیر توسـعه بازار و شماری دیگر از مدیران ارشد این شرکت از این رویداد بازدید کردند.

MMTE تاکنون با اجرای ۱۴ میلیون تن پروژه‌های بهره‌برداری شـده واحدهای احیاء مستقیم در صنعت فـولاد و نیز برخـورداری از ۷.۴ میلیون تن از ظرفیت طرح‌های در حال اجرا این حوزه در اسـتان‌های دارنده ذخایر معدنی، مشارکت موثری در زنجیره ارزش احداث واحدهای تولید آهن اسفنجی خصوصاً در استان کرمان به‌عنوان قطب تولید فولاد کشور داشته است.

کسب نشان دانش بنیان برای MMTE

شرکت مهندسـی فن‌آور معادن و فلزات (MMTE) با بیـش از دو دهه تجربـه در مراحـل طراحی، اجرا، راه‌اندازی و تحویل واحدهای مگامدول احیاء مسـتقیم صنعت فولاد موفق به دستیابی به نشان ارزشمند دانش بنیان تولیدی سطح ۲ گردید.

با اعطای این نشـان، " طراحی و مهندسی، تدارکات، سـاخت و نصب و راه‌اندازی واحدهای احیا مستقیم با ظرفیـت تولید سـالانه ۸۰۰ تا ۱.۸۵۰ هـزار تن آهن اسـفنجی " به‌عنوان محور تخصـص و مهارت‌های این شرکت، ازاین‌پس در شـمول فعالیت‌های دانش بنیان ملی شـناخته می‌شـود. بومی‌سـازی دانـش احداث واحدهـای مگامدول احیاء مسـتقیم در صنعت فولاد از سوی این شـرکت، مبنای ارزیابی‌های علمی و فنی معاونت علمی و فناوری ریاست جمهوری بوده است.

شـرکت مهندسـی فن‌آور معادن و فلزات نخستین بار در راستای بومی‌سـازی ساخت و توسعه واحدهای احیاء، با انجام مهندسـی معکوس احـداث یک واحد ۶۰۰ هـزار تنی تولید آهن اسـفنجی در فولاد مبارکه اصفهان و سـپس اجرای موفقیت‌آمیز و بهره‌برداری از طـرح افزایش ظرفیت این واحد بـه ۸۰۰ هزار تن در سال، فعالیت‌های دانش بنیان خود را به ثبت رساند.

ارتقاء پیوسـته ظرفیت واحدهای متعدد تولید آهن اسفنجی در گسـتره فعالیت‌های MMTE قرار داشته اسـت؛ به‌گونه‌ای که پروژه‌های اجراشده این شرکت با ظرفیت طراحی ۲ میلیون تن نیز اکنون به‌طور مستمر و پایدار در حال بهره‌برداری است.

گام بعدی واحد مهندسی شرکت MMTE، طراحی بزرگ‌ترین واحد احیای مسـتقیم میدرکس در دنیا با ظرفیت ۲.۵ میلیون تن در سال است؛ همچنین طراحی کوره‌های این واحدها که با نام Shaft Furnace شناخته می‌شـود با اسـتفاده از روش‌های پیشرفته و تحـت نرم‌افزارهـای روز جهانی در واحد مهندسـی شـرکت مهندسی فن‌آور معادن و فلزات مدل شده که در کارگاه‌های این شرکت ساخته می‌شود.

در حال حاضر بزرگ‌ترین کوره احیاء مستقیم صنعت فولاد کشـور در این شرکت طراحی و ساخته شده و با موفقیت در واحد زمزم ۳ مجتمع فولاد خوزستان نصب گردیده اسـت. واحد مهندسی شـرکت MMTE، این توان و قابلیت را دارد که ظرفیت‌های مختلف واحدهای احیاء را از ۴۰۰ هزار تن به ۲.۵ میلیون تن در سـال و با خروجی‌های مختلف برحسب تقاضای مشتریان خود طراحی و اجرا نماید.

طراحـی و مهندسـی یـک واحـد احیاء مسـتقیم بـه ظرفیت ۸۰۰ هزار تن در سـال بـه روش ترکیبی (COMBO) و بـا سـه خروجی متفاوت سـرد، گرم و بریکـت داغ یکـی دیگر از اقدامات مهمی اسـت که برای اولین بار در سـطح بین‌المللی در واحد مهندسی شرکت دانش بنیان MMTE در حال انجام است که با توجه به فرایند استاندارد طی شده، چشم‌انداز و نتایج موثری در بر خواهد داشت.

اقتصاد صنعت برق

امیر اعظم طراحیان، مدیر مطالعات اقتصادی گروه ماه تاب

پیرو اصل ۴۴ قانون اساسی فرصتی برای دولت فراهم شد که توجه بیشتری به برخی وظایف اصلی خود مبنی بر قانون‌گذاری و نظارت نشان دهد. با روی کار آمدن بخش خصوصی به‌عنوان بازوی اصلی دولت در سرمایه‌گذاری و اجرای طرح‌های توسعه‌ای گامی موثر در راستای رشد و توسعه اقتصادی کشور برداشته شد؛ شایان‌ذکر است ایجاد بستری مطمئن برای سرمایه‌گذاری و نیز اخذ تمهیدات لازم به‌منظور ایجاد انگیزه برای بخش خصوصی توسط دولت ازجمله پیش‌نیازهای تداوم رشد این صنعت است. متاسفانه هم‌اکنون فضای اقتصاد صنعت برق بنا بر علل متعدد که عمدتاً متوجه عوامل داخلی این حوزه هم بوده و همچنین به دلیل وجود موانع جدی در مسیر توسعه از انگیزه لازم برای سرمایه‌گذاری محروم است.

حجم سرمایه‌گذاری‌های این حوزه در سال‌های اخیر و هم‌چنین چشم‌انداز توانمندی‌های کشور در تامین انرژی به‌صورت خودکفا در سال‌های آتی، عارضه‌یابی و هم‌اندیشی جهت برون‌رفت از این بحران را بیش‌ازپیش مورد اهمیت قرار می‌گیرد.

ذکر این نکته نیز حائز اهمیت است که علی‌رغم عدم رغبت سرمایه‌گذاران خارجی جهت سرمایه‌گذاری در حوزه نیروگاهی در ایران، تاریخچه این صنعت در ۲۰ سال گذشته نشان می‌دهد که بخش خصوصی به‌خوبی این رسالت خود را انجام داده است و پا به پای دولت و باوجود ریسک‌های مختلف در راستای اعتلای سیاست خودکفایی تولید و توسعه گام برداشته است، اما متاسفانه از بازدهی درخور این سرمایه‌گذاری برخوردار نبوده است که در ادامه به اهم دلایل عدم بازدهی این حوزه اشاره خواهد شد.

ساختار انحصار چندجانبه[1] صنعت برق در ایران به‌عنوان یک بازار با خریدار انحصاری در کنار نرخ‌های تکلیفی بسیار بر اقتصاد این حوزه تاثیر گذاشته است. اگرچه قراردادهای خرید تضمینی باید به‌عنوان راه‌کاری در توجیه اقتصاد طرح‌های نیروگاهی موثر واقع شوند، اما مسائلی نظیر کسری بودجه وزارت نیرو در پرداخت به‌موقع صورتحساب‌ها و نهایتا دوره وصول مطالبات طولانی برای سرمایه‌گذاران از چالش‌های مرتبط با این قراردادهاست. اگرچه تمهیداتی نظیر نرخ جریمه دیرکرد در قراردادهای مذکور لحاظ شده، اما با توجه به روند نرخ تورم و ارز در کشور پرواضح است که این بسته‌های جبرانی نمی‌توانند جوابگوی خسارات سرمایه‌گذاران باشند.

همچنین، گاهی برداشت‌های متفاوت از متون قراردادی و اجرای مواد و تبصره‌ها با تکیه‌بر تفاسیر مختلف بسیار بر امنیت سرمایه‌گذاری در این حوزه تاثیر منفی گذاشته است. اگر به چالش‌های عملیاتی این حوزه بنگریم، می‌توان به اثرات منفی دوره احداث طولانی با توجه به نوسانات فضای سیاسی-اقتصادی کشور اشاره کرد. احداث و راه‌اندازی طرح‌های نیروگاهی

> **تجربه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این صنعت حاکی از آن است که عواملی نظیر تحریم‌های اقتصادی تاثیرات مهلکی بر اقتصاد پروژه‌ها داشته‌اند که سرمایه‌گذاران باید به‌تنهایی با آن مواجه شوند. ازجمله عوامل مخرب و تاثیرگذار ناشی از تحریم می‌توان علاوه بر جهش‌های ارزی، به افزایش چشمگیر هزینه ساخت اشاره کرد**

به‌عنوان پروژه‌های زیرساختی در قالب مشارکت بخش خصوصی- دولتی[2] (PPP) ازجمله طرح‌ها با سرمایه‌گذاری بالا[3] به شمار می‌آیند که حداقل دوره بازگشت سرمایه (بدون در نظر گرفتن ارزش زمانی پول) در این طرح‌ها در شرایط نرمال اقتصادی نظیر عدم وجود تحریم‌های اقتصادی حداقل ۷ سال است. این شاخص اقتصادی نشان می‌دهد بخش خصوصی با ورود به این حوزه به‌نوعی در مسیر هم‌زیستی با دولت گام برمی‌دارد و حمایت دولت، رکن مهمی در بقای این انگیزه دارد.

درواقع سرمایه‌گذار ضمن توسعه یک دارایی با قدرت نقد شوندگی پایین، در مقابل ریسک‌های موجود به‌سختی از حداقل نرخ بازده مورد انتظار متناسب برخوردار است. متاسفانه تجربه سرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این صنعت حاکی از آن است که عواملی نظیر تحریم‌های اقتصادی تاثیرات مهلکی بر اقتصاد پروژه‌ها داشته‌اند که سرمایه‌گذاران باید به‌تنهایی با آن مواجه شوند. ازجمله عوامل مخرب و تاثیرگذار ناشی از تحریم می‌توان علاوه بر جهش‌های ارزی، به افزایش چشمگیر هزینه ساخت اشاره کرد. تاثیر این مسئله زمانی پررنگ‌تر می‌شود که سرمایه‌گذار مجبور به واردات باشد. تصمیم به واردات به دلیل عدم توازن ظرفیت تولید داخلی با چشم‌انداز ظرفیت‌های قابل توسعه برنامه‌ریزی شده می‌تواند اتفاق افتد.

تحت این شرایط بخش خصوصی ناگزیر است به مذاکره با تامین‌کنندگان خارجی پرداخته و به واردات تجهیزات به‌منظور تحقق اهداف توسعه‌ای کشور تن دهد که در این مسیر با محدودیت‌ها و ریسک‌های قابل‌توجهی مواجه است. ازجمله این موارد می‌توان به هزینه‌های ناشی از محدودیت‌های نقل‌وانتقال ارز و همچنین تحمیل هزینه‌های مازاد در انواع قراردادهای بیمه و نیز عدم تحویل کالا و

تجهیزات اشـاره کرد. کلیه این عوامل بر بهای تمام‌شده احداث نیروگاه تاثیرات غیرقابل انکار دارند.

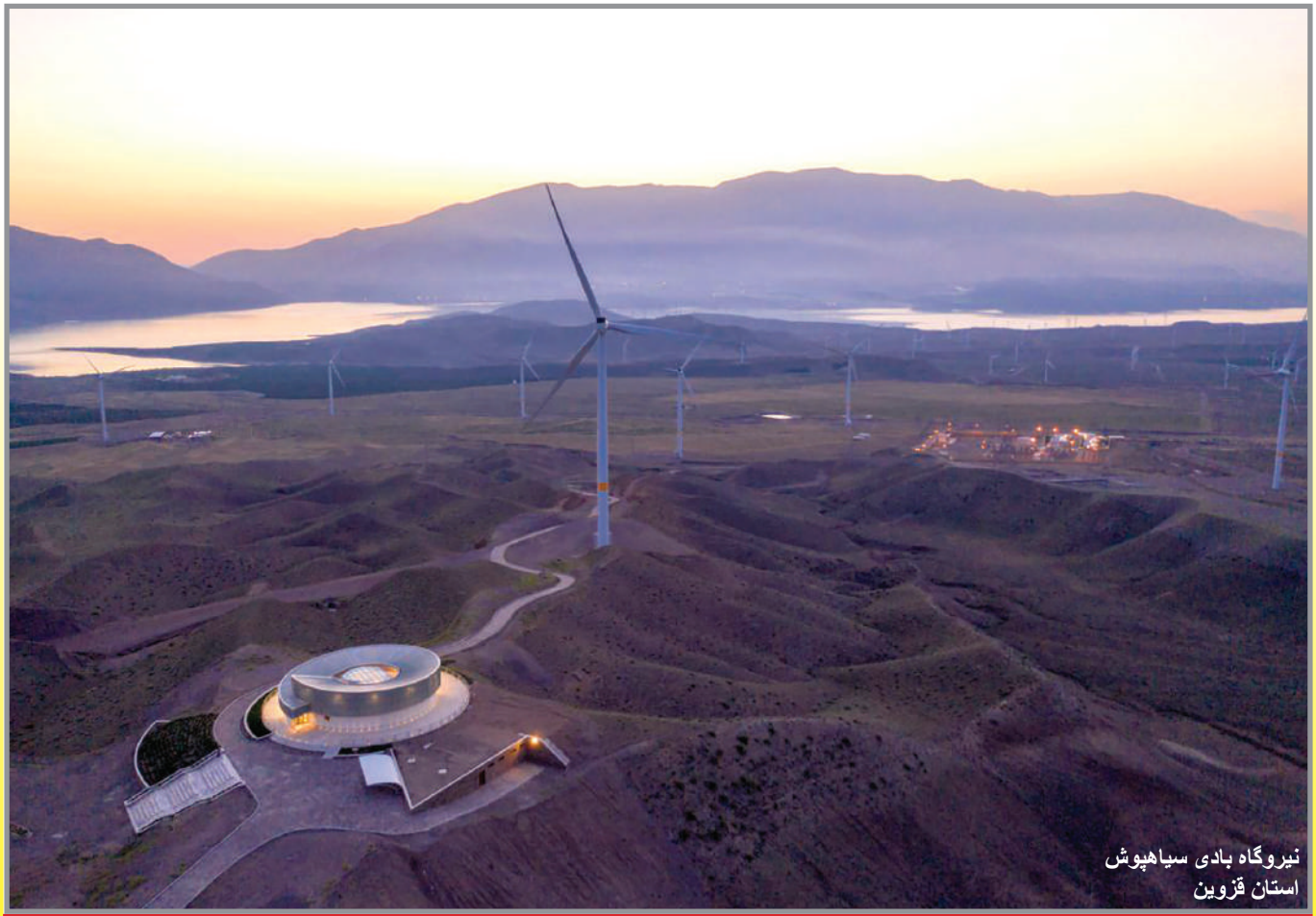
همان‌طور که اشـاره شـد، با طولانی شـدن دوره احداث سـرمایه‌گذار نه‌تنها با ریسک‌های سیسـتماتیک نظیـر جهش‌هـای غیرعـادی ارزی و کارشـکنی‌های طرف خارجی در انجام تعهـدات به بهانه تحریم‌ها مواجه اسـت، بلکه برخـی نیروگاه‌ها که قـرارداد خرید تضمینی آن‌ها بر اسـاس برنامه چهارم و پنجم توسـعه بوده‌اند، با اعمال ضریب کاهنده در مخرج کسر فرمول تعدیل با کاهش چشمگیر نرخ فروش و به‌تبع آن، کاهش نرخ درآمد دسـت‌وپنجه نرم می‌کنند. واگرایی چشم‌گیر نرخ خرید تضمینی و نـرخ انرژی در بـازار بـرق از مصادیق دیگر شـرایط نابسـامان تجارت در این حوزه است چراکـه با طولانـی شـدن دوره احداث بخش وسـیعی از بدهی نیاز است از محل درآمدهای ناشـی از فـروش در بازار برق نشـان می‌دهد. متاسفانه چالش‌های بخش خصوصی به موارد فوق محدود نمی‌شود.

درواقع سـرمایه‌گذار با از دست دادن حجم درآمد متنابه در جریان نقد عملیاتی خود، این بار باید پاسخگوی بانک (یا بنا به قولی شریک خود بر اساس قرارداد مشارکت مدنی) باشد. متاسـفانه بانـک طی این چالش‌ها با شـارژ کردن بهـره دوره احـداث[4] و نادیـده گرفتن شرایط سـرمایه‌گذار که عمدتاً به دلیل عوامل خارج از کنترل با آن مواجه شـده است، بر بار بدهـی وی می‌افزایـد، به‌نحوی‌که پس از طی مسـیر پرپیچ‌وخم ساخت، و با رسیدن نیروگاه بـه دوره بهره‌بـرداری، درنهایت سـرمایه‌گذار با حجم اقسـاط بسـیار متورم مواجه می‌شود که نقـد عملیاتی نیروگاه کفایـت بازپرداخت آن را نمی‌کند. این مسـئله باعث شـده است زنجیره تامین توسـعه نیروگاهی به دلیل قفل شـدن سرمایه در این زنجیره کارایی خود را از دست داده، و نهادهای مالی نیز با کمبود منابع مواجه شـده و مضاف بر آن، نگرانی‌هایی بابت تخصیص ارز به طرح‌های مشـابه داشته باشند که حل که این مسئله نیز از اهمیت به سزایی برخوردار است.

بنابراین، اگرچه مدیریت ریسک‌های مشخصه[5] بر عهده سـرمایه‌گذاران است، چاره‌اندیشی در مقابل چالش‌های سیسـتماتیک از توان بخش خصوصی خـارج بوده و می‌تـوان گفت وجود عوامـل مختلف در تخریب اقتصـاد طرح‌های نیروگاهی با اضافه شـدن سایر ریسک‌ها، عملاً چرخـه تجارت این صنعـت را با بحران مواجه ساخته است.

بنا بر تجارب سنوات و پروژه‌های گذشته در تاریخچه این صنعـت، عوامل خارج از کنترل[6] عملاً به فضای سیاسی-اقتصادی کشور وابسته هسـتند که مدیریت آن‌ها به همکاری دولت و نیز سـایر نهادها نظیر موسسات تامین مالی و همچنیـن وزارت نیرو در این زنجیره نیاز دارد. بسـته‌های حمایتی متناسـب با نـوع و حجم خسارات، در کنار تعریف کارگروه‌های مختلف متشکل از نهادهای مرتبط به‌منظور عارضه‌یابی و تعریف هدف و منافع مشـترک در راسـتای هموار کردن مسـیر سرمایه‌گذاری و توسعه در صنعت برق می‌تواند گامی مهم در ایجاد انگیزه لازم برای سرمایه‌گذاری در این حوزه بردارد.

1. Oligopoly
2. Public Private Partnership
3. Capital intensive
4. IDC: Interest During Construction
5. Business specific risks
6. Systematic risks

نیروگاه بادی سیاهپوش
استان قزوین

مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان تصریح کرد:

تحقق ظرفیت اسمی فولادهرمزگان تاپایان سال جاری

شرکت فولاد هرمزگان به‌عنوان پیشرفته‌ترین کارخانه فولادی در کشور توانسته است با توجه به موقعیت استراتژیک خود مانند دسترسی به آب‌های آزاد، نزدیکی به معادن مرکز کشور، برخورداری از فناوری روز دنیا و استفاده از نیروهای مجرب و دانش‌محور، خود را در میان تولیدکنندگان فولاد کشور مطرح سازد و با عرضه محصولات کیفی در بازارهای جهانی به یکی از برندهای معتبر صنعت فولاد تبدیل شود. ثبت رکوردهای پیاپی در تولید طی سال گذشته و سال جاری باوجود محدودیت‌های انرژی و افزایش صادرات در شرایط تحریمی نشان می‌دهد محدودیت‌ها نمی‌توانند مانع تحقق اهداف بزرگ مدیریت و کارکنان فولاد هرمزگان شوند. کارکنانی که با درک صحیح اهداف سازمانی با عزمی راسخ در راه تحقق آن‌ها از هر کوششی دریغ نمی‌ورزند. برای بررسی وضعیت کنونی این شرکت، با عطاالله معروفخانی مدیرعامل شرکت فولاد هرمزگان به گفت‌وگو نشستیم که در ادامه می‌خوانید.

در ابتدا بفرمایید وضعیت حال حاضر شرکت فولاد هرمزگان را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

شرکت فولاد هرمزگان از ابتدای سال جاری توانست تولید خود را افزایش دهد به‌نحوی‌که تا پایان شهریور ۱۰۴ درصد از برنامه ۶ ماهه امسال محقق گردیده است.

هرچند با توجه به شرایط جنگ اقتصادی در بازارهای جهانی و داخلی با چالش‌های گوناگونی مواجه هستیم اما تولید در شرکت متوقف نشده و موقعیت خود را در بازار حفظ کرده و به دنبال بهبود و رشد آن نیز است. این شرکت اجرای طرح‌های توسعه‌ای متعددی را در دستور کار قرار داده است. طرح‌هایی که هم از نظر افزایش تولید و کسب درآمد و هم به لحاظ اشتغال‌زایی حائز اهمیت خواهند بود.

افزایش میزان تولید و صادرات و پیشرفت طرح‌های توسعه نشان می‌دهد که در مسیر تحقق اهداف کلان سازمانی حرکت می‌کنیم.

شرکت فولاد هرمزگان در هفت ماه نخست امسال از نظر تولید چه عملکردی را از خود برجای گذاشت؟

سال ۱۴۰۱ تمامی تولیدکنندگان فولاد کشور همانند

عطاالله معروفخانی

سال گذشته با محدودیت مصرف انرژی برق مواجه بودند. بااین‌حال با استفاده از تجاری سنوات گذشته و همکاری کارکنان، محدودیت‌های امسال را با برنامه‌تر از سال قبل پیش‌بینی کردیم و توانستیم برنامه‌های خود را با توجه به محدودیت مصرف برق در تابستان عملیاتی کنیم.

بااین‌حال قطعی برق همان‌طور که کاملاً قابل پیش‌بینی بود، به تولید فولاد در کشور ضربه زد و آن را با کاهش مواجه کرد؛ همچنان که در فولاد هرمزگان نیز درمجموع ۷ ماه حدود ۲۰۰ هزار تن تولید را در اثر محدودیت‌های برق از دست دادیم. بااین‌حال تسلیم شرایط نشدیم و با برنامه‌ریزی به‌موقع به‌ویژه اجرای تعمیرات موفقیت‌آمیز در واحدهای احیا مستقیم و فولادسازی و ریخته‌گری مداوم، شرایط را برای تولید مداوم و درنهایت رکوردشکنی مهیا کردیم.

فولاد هرمزگان از ابتدای فروردین‌ماه تا پایان مهرماه توانست بیش از ۸۱۷ هزار تن تختال تولید کند که این میزان در مقایسه با مدت مشابه سال قبل یعنی ۷۶۴ هزار تن، رشد بیش از ۷ درصدی را نشان می‌دهد. این میزان تولید به این معناست که توانستیم بر تمام محدودیت‌ها و چالش‌های پیش رو به‌ویژه کمبود برق غلبه کنیم و شاهد افزایش تولید باشیم. نکته قابل‌توجه در خصوص تولید امسال، سه رکوردشکنی بود.

رکوردشکنی‌ها از چه منظر برای صنعت فولاد و به‌ویژه فولاد هرمزگان حائز اهمیت است؟

باید توجه داشت که ظرفیت اسمی فولاد هرمزگان یک‌میلیون و ۵۰۰ هزار تن در سال است. در فروردین‌ماه امسال توانستیم برای نخستین بار تولید ماهانه را به بیش از ۱۵۰ هزار تن برسانیم. بااین‌حال از اردیبهشت تا مرداد که با محدودیت تأمین برق مواجه بودیم، تولید با کاهش مواجه شد در شهریورماه که محدودیت‌ها برداشته شد، بازهم با تلاش و برنامه‌ریزی دقیق، تولید از ۱۵۰ هزار تن فراتر رفت و موفق به تولید ۱۵۱ هزار و ۷۴۲ تن محصول نهایی شدیم. این رکوردشکنی‌ها در مهرماه نیز ادامه یافت و با تولید ۱۵۳ هزار و ۲۳۳ تن محصول، گام بلندی در جهت تحقق ظرفیت اسمی و جبران عقب‌ماندگی تولید در تابستان برداشته شد.

دلایل ترقی و این رکوردشکنی‌ها چیست؟

قطعاً کسب رکورد یک‌شبه حاصل نمی‌شود و ماورای هر موفقیتی برنامه‌ریزی بلندمدت است. همان‌طور که گفته شد، با آگاهی نسبت به اینکه در تابستان محدودیت برق داریم، تعمیرات سالانه واحدهای احیا مستقیم و فولادسازی را به تابستان منتقل کردیم و تلاشگران فولاد هرمزگان در آب‌وهوای گرم بندرعباس و شرایط نامساعد توانستند عملیات تعمیرات سالانه را به نحو احسن انجام دهند. هنگامی‌که تعمیرات به‌خوبی انجام شود، ضریب آماده‌به‌کاری تجهیزات و قطعات افزایش می‌یابد.

همچنین اقداماتی نظیر افزایش عمق کوره باعث کاهش شدید تعمیرات گرم نسوز کوره شده و همین امر به بهبود پارامترهای تولیدی مانند کاهش زمان Power On، کاهش شارژ فلزی، افزایش راندمان کوره، کاهش نرخ مصرف الکترود و کاهش نرخ مصرف نسوز انجامیده است. به این موارد می‌توان افزایش کیفیت آهن اسفنجی را نیز اضافه کرد که به ۹۳ درصد رسیده است. با توجه به بهبودهای مستمری که در پارامترهای گوناگون تولیدی محقق شد، میزان توقفات کاهش یافت که نتیجه آن افزایش تولید بوده است.

وضعیت فروش فولاد هرمزگان در سال جاری چگونه بود؟ چه راهبردهایی را برای فروش محصول اخذ کرده‌اید؟

سال جاری برای صنعت فولاد پرتلاطم بود. ابتدای امسال با افزایش شدید قیمت‌های جهانی فولاد به دلیل جنگ روسیه و اوکراین و حذف این دو کشور از بازارهای جهانی آغاز شد. از سوی دیگر دامپینگ برخی کشورها و روانه کردن بی‌رویه محصولات در بازارهای جهانی باعث کاهش شدید قیمت فولاد شد. در کشور ما نیز به‌تبع بازارهای جهانی کاهش قیمت فولاد رخ داد. بااین‌حال شرکت فولاد هرمزگان نشان داده که هرگز تسلیم شرایط نخواهد شد و می‌تواند راه خود را در بازار پیدا کند.

به‌نحوی‌که از ابتدای سال جاری تا پایان مهرماه توانستیم ۳۸۹ هزار تن محصول در بازارهای داخلی و ۳۳۰ هزار تن در بازارهای صادراتی و مجموعاً ۷۱۹ هزار تن محصول به فروش برسانیم. میزان صادرات در شرایطی که در بازارهای جهانی با دامپینگ سنگین برخی تولیدکنندگان مواجه هستیم، نسبت به سال گذشته حدود ۱۱ درصد رشد داشت. در کسب درآمد نیز توانستیم ۵۰۰۰ و ۹۲۶ میلیارد تومان از فروش محصول در بازارهای داخلی و ۵۰۰۰ و ۱۰۷ میلیارد تومان از صادرات و درمجموع ۱۱ هزار و ۳۳ میلیارد تومان درآمد کسب کنیم.

مهم‌ترین راهبرد ما در شرایط کنونی، تولید سفارش محور و تولید محصولات دارای ارزش‌افزوده بالاتر است. زیرا بازارهای داخلی و جهانی به سمت رقابت سنگین‌تر می‌روند و هر شرکتی که بتواند محصولات باکیفیت و با ارزش‌افزوده بالاتر و متناسب با نیاز مشتری تولید کند، در این رقابت برنده خواهد بود. خوشبختانه فولاد هرمزگان با توجه به فناوری پیشرفته‌ای که در زمینه تولید محصول در اختیار دارد، می‌تواند انواع تختال‌های ویژه و دارای ارزش‌افزوده را بر اساس نیاز و سفارش مشتریان تولید کند.

فولاد هرمزگان از سال گذشته پروژه‌های متعددی را آغاز کرده است. روند پیشرفت این پروژه‌ها را چگونه ارزیابی می‌کنید؟

توسعه سنگ بنای اقتصاد به شمار می‌رود و برای پیشرفت اقتصادی، ثروت آفرینی و اشتغال‌زایی توسعه محصولات کارآمدترین راهکار است. صنعت فولاد کشور نیز به‌عنوان یکی از پیشران‌های توسعه مطرح است. هر چه صنعت فولاد بیشتر توسعه یابد، سایر صنایع جنبی و پایین‌دستی نیز رونق خواهند یافت و توسعه بیشتری را شاهد خواهیم بود. با توجه به کم‌آبی گسترده در کشور، یکی از مناطقی که می‌تواند هدف توسعه قرار گیرد سواحل جنوبی به‌ویژه استان هرمزگان است.

فولاد هرمزگان در سال ۱۴۰۰ برای اولین بار پس از افتتاح شرکت، با توجه به پتانسیل‌هایی متعدد و موقعیت ویژه‌ای که دارد، عملیات اجرایی چهار طرح بزرگ توسعه‌ای شامل افزایش ظرفیت سیلوهای آهن اسفنجی، احداث واحد تولید گازهای صنعتی و احداث مدول سوم واحد احیا مستقیم و احداث مگا مدول احیا مستقیم در ستاره سیمین هرمز به ارزش تقریبی ۱۰ هزار میلیارد تومان را آغاز کرد. امیدواریم طبق برنامه تا پایان ۱۴۰۴ شاهد بهره‌برداری کامل این پروژه‌ها باشیم. همچنین پروژه‌های دیگری شامل افزایش ظرفیت تولید کوره‌های قوس الکتریکی از طریق نصب Lance Sidewall، و احداث تصفیه‌خانه پساب‌های صنعتی، و احداث واحد تولید آهک کلسینه در سنگ و فولاد هرمزگان نیز در حال اجرا هستند که غالباً پیشرفت قابل‌ملاحظه‌ای دارند و در آستانه افتتاح هستند. به‌طورکلی برنامه‌های خوبی برای توسعه فولاد هرمزگان با همکاری فولاد مبارکه در نظر گرفته شده است و توسعه این شرکت بدون توقف پیش خواهد رفت. برنامه ما تکمیل زنجیره و تولید محصول نهایی فولادی برای ارزش‌افزوده بیشتر است و برای تحقق این موضوع در حال بررسی احداث واحد نورد گرم هستیم.

شرکت فولاد هرمزگان یکی از پیشگامان انجام مسئولیت‌های اجتماعی در استان هرمزگان است. در سال جاری چه اقداماتی را در این حوزه انجام داده است؟

فولاد هرمزگان عمل به مسئولیت‌های اجتماعی را یکی از وظایف ذاتی خود می‌داند. اکنون در بسیاری از حوزه‌های ورزشی، فرهنگی، کمک‌های انسان دوستانه، پزشکی، محیط‌زیست و برخی موارد دیگر ورود کرده و گام‌های مؤثری برداشته است که در جامعه نیز بازخورد خوبی داشته است و این نشان می‌دهد که شرکت از این حیث نیز در مسیر درست در حال حرکت است.حضور ۳۵ تیم ورزشی حرفه‌ای و کارگری فولاد هرمزگان در همه رده‌های سنی و کسب عناوین قهرمانی متعدد در رده‌های استانی، کشوری و بین‌المللی برای تیم‌های ورزشی فولاد هرمزگان کمک بزرگی به ارتقای ورزش حرفه‌ای استان هرمزگان کرده است.در زمینه پزشکی نیز اقدامات متعددی را به‌ویژه برای مقابله با بیماری کرونا انجام داده‌ایم. ارسال اکسیژن مایع به بیمارستان‌های شهر بندرعباس و ارسال نیتروژن مایع به دانشگاه علوم پزشکی، خرید و اهدای ونتیلاتور به بیمارستان‌های درمانگر کرونا در استان، تهیه بسته‌ها و اقلام بهداشتی در دوران کرونا همچون تهیه ماسک، دستکش و تهیه و اهدا ۱۰ دستگاه دیالیز به بیمارستان شهید محمدی بندرعباس جهت مداوای بیماران نمونه‌ای از این اقدامات است.

حمایت از نیازمندان و همچنین حمایت از اقشار مستضعف در قالب مسئولیت‌های اجتماعی، دیگر فعالیت فولاد هرمزگان است. در این راستا، حمایت مالی از مرکز معلولان ذهنی حبیب ابن مظاهر بندرعباس جهت برطرف سازی مشکل سردخانه، حمایت از مرکز درمان و توان‌بخشی بیماران روانی مزمن فجر آسایش، مشارکت در طرح اکرام ایتام و محسنین باهدف حمایت از ۱۰ هزار کودک یتیم و غیر یتیم تحت پوشش کمیته امداد امام خمینی (ره) استان هرمزگان و مساعدت مالی در خصوص جشن گل‌ریزان جهت آزادسازی زندانیان بخش رودخانه شهرستان رودان را انجام دادیم.

در مورد اقدامات فولاد هرمزگان در حوزه محیط زیست توضیحاتی بفرمایید.

فولاد هرمزگان یکی از شرکت‌های پیشرو در زمینه حفاظت از محیط‌زیست در استان هرمزگان و کشور است. این شرکت در پروژه خرید پساب شهر بندرعباس به جهت رفع مشکل فاضلاب شهری و کمک به محیط‌زیست عنوان یک طرح بزرگ حضوری فعال دارد. همچنین در سال جاری در راستای حفاظت از محیط‌زیست استان هرمزگان، تأمین پنج هزار تن آهک جهت دفن پسماندهای عمومی را در برنامه قرار دادیم.

درمجموع امیدواریم با حمایت فزاینده فولاد مبارکه به‌عنوان شرکت مادر و مسئولان محترم استانی و کشوری شاهد به بار نشستن هرچه سریع‌تر توسعه‌های شرکت باشیم. توسعه‌هایی که با هدف افزایش کمی و کیفی و تنوع سبد محصولات در حال انجام هستند. به‌یقین تولید و توسعه اقتصادی در این شرایط سخت اقتصادی می‌تواند بهترین ارمغان برای جامعه باشد. به همین منظور با همکاری همه‌جانبه همکاران تمامی توان خود را برای نیل به این هدف ارزشمند به‌کار خواهیم بست.

عاقبت غفلت از موهبت خورشیدی

بهـروز پورسـلیمان، نایب‌رئیس اتاق بازرگانی اردبیل در گفتگـو با صمت گفت: ایران به لحاظ برخورداری از پتانسـیل مطلوب تابش خورشـید، می‌توانـد در زمره کشـورهای تولیدکننده انرژی بـرق ارزان‌قیمت قرار گیرد اما متاسـفانه این حوزه ارزشـمند آن‌طور که بایدوشاید موردتوجه متولیان این عرصه قرار نگرفته است و ما در زمستان‌ها شاهد خاموشی و در تابستان با قطعی برق مواجه هستیم.

بهروز پورسلیمان

تابـش مسـتمر و تقریبا چهار فصل آفتاب بر کشور و سـهم ناچیـز مـا از این انرژی جایگزین! این گزاره کوتـاه، گویـای وضعیـت نیروگاه‌هـای خورشـیدی کشـور اسـت. شـرایط اقلیمی کشور ما به‌گونه‌ای اسـت که ایران را در زمره مسـتعدترین کشـورهای جهان برای تولید انرژی پاک قـرار می‌دهـد بااین‌حال انرژی پاک تنها حجم بسـیار کمی از تولید انرژی را در این کشـور به خود اختصاص داده است. عدم توجه به نیروگاه‌های خورشیدی ضمن این‌که موجبـات نارضایتی فعالان حوزه را فراهم کرده، انگیزه سرمایه‌گذاری توسط بخش خصوصی را به شدت کاهش داده اسـت.. کارشناسان این عرصه از مشکلات متعددی که در مسـیر رشد و پیشـرفت صنعت برق و به‌ویژه نیروگاه‌های خورشیدی قرار دارند، سخن به میان می‌آورند. اصلاح قانون حمایت از سرمایه‌گذاران خارجی و تاسـیس نهادی تنظیم‌گر با ساختاری خصوصی تنها بخشی از مطالبات فعالان صنعت برق را شامل می‌شود. در راستای برگزاری بیست و دومین نمایشگاه بین‌المللی صنعت برق درباره مشکلات و چالش‌های این صنعت و به‌ویژه نیروگاه‌های خورشـیدی و راهکارهای برون‌رفت از ایـن معضلات با بهروز پورسـلیمان، نایب‌رئیس اتاق بازرگانی اردبیل به گفتگو نشستیم.

بهروز پورسـلیمان درباره سیاسـت‌گذاری‌های دولت در راسـتای حمایـت از این صنعت گفـت: دولت باید سیاسـت‌گذاری‌هایی را انجام دهد تا واحدهای تولیدی بتوانند تسهیلات ارزان‌قیمت با بهره کم دریافت کنند تا سرمایه‌گذاری‌های لازم در این زمینه انجام شود. ایران به لحاظ برخورداری از پتانسیل مطلوب تابش خورشید، می‌توانـد در زمره کشـورهای تولیدکننـده انرژی برق ارزان‌قیمت قرار گیرد اما متاسـفانه این حوزه ارزشمند آن‌طور که بایدوشـاید موردتوجه قرار نگرفته است و ما در زمسـتان‌ها شاهد خاموشـی و در تابستان با قطعی بـرق مواجه هسـتیم. در وهله اول بایـد در این حوزه سیاسـت‌گذارهای مطلوبی انجام دهیم و سپس نسبت به عملیاتی شدن آنها نهایت تلاش خود را به کار گیریم. دولت و مجلس باید در زمینه تصویب قوانین و لوایحی که در راستای حمایت از نیروگاه‌های خورشیدی تدوین شـده‌اند؛ اقدامات خود را تسـریع بخشند. نیروگاه‌های خورشـیدی پاک‌ترین و ارزان‌قیمت‌تریـن روش برای تولیـد انرژی هسـتند و بـا توجه به تشـدید نیازهای مصرفـی در ایران، باید از ظرفیت‌هـای موجود در این حوزه بهره‌مند شد تا بتوان نا ترازی میان تولید و مصرف برق را در کشور کنترل کرد. به‌طورکلی می‌توان گفت با صرف حداقل‌ترین هزینه به بیشترین میزان تولید برق در کشور دست یافت.

نایب‌رئیـس اتـاق بازرگانی اردبیل عمده مشـکلات صنعـت بـرق را این‌گونه تشـریح کـرد: نیروگاه‌های خورشـیدی بیش از هر حوزه دیگـری در صنعت برق با مشـکلات متعـددی روبه‌رو هسـتند. قوانین در این حوزه نواقص بسـیار دارنـد و حمایت‌های عملی از این

بخش انجام نشـده است. عدم پرداخت به‌موقع کارکرد نیروگاه‌های خورشـیدی یکـی از مهم‌تریـن نواقصی اسـت که در این حوزه وجود دارد. لازم به ذکر اسـت که دولت در یک سـال اخیر بـا صرفه‌جویی در مصرف سـوخت، توانسـته حواله‌هـای سـوخت گازی، نفتی و فرآورده‌هـای آن را بـه نیروگاه‌ها دهـد و قرار بر این است هماهنگی‌های لازم با سـاتبا(سازمان انرژی‌های تجدید پذیر و بهره‌وری انرژی برق) در این زمینه انجام شود تا کارکرد این دست از نیروگاه‌ها به‌موقع پرداخت شـود. چالش دیگری که در مسـیر رشـد و پیشرفت نیروگاه‌های خورشیدی قرار دارد نرخ پایین تعرفه‌های خرید تضمینی برق تولیدی این نیروگاه‌هاست. بدیهی است که قیمت‌گذاری در این حوزه ناعادلانه انجام شده و نسـبت به سـودهای بازرگانی و یا دیگر فعالیت‌های اقتصادی در سطح پایین‌تری قرار دارد.

وی در ادامه افزود: من به‌نوبه خود تولیدکننده هستم و دو نیروگاه خورشـیدی تاسیس کرده‌ام؛ میزان تولید فاز اول نیروگاه نخستی که تاسیس کردم ۷۰۰کیلووات و میـزان تولیـد در نیـروگاه دوم ۱مـگاوات اسـت. به‌عبارت‌دیگر میزان تولید نیروگاه دوم بیش از نیروگاه نخست است. بااین‌حال، سودآوری من از نیروگاه نخست و دوم برابر اسـت. درواقع کارکرد ماهانه این دو نیروگاه یکسـان اسـت درحالی‌که نیـروگاه دوم ۳۰۰کیلووات افزایش تولید داشته اسـت. این گزاره به این معناست دولـت در حال حاضـر در قراردادهای مربـوط به این حوزه، نه‌تنها تشـویق و یا افزایـش نرخی برای فعالان ایـن عرصه در نظر نگرفته بلکه بـا عدم انجام این امر رغبت سـرمایه‌گذاری بخش خصوصی در این عرصه را کاهش داده اسـت. علاوه بر آن، در قراردادهای جدید بنا بر این بود تا نرخ تعدیل بر تصاعدهای سنوات اعمال شـود اما این روند در پیش‌گرفته نشـد و این تبصره‌ها در قراردادهای دوم حذف شـدند. من به‌عنوان شاهدی عینی که سـالیان سـال در این صنعت فعالیت کرده و صفر تا صد تاسیس و راه‌اندازی نیروگاه‌های خورشیدی را از سر گذرانده‌ام به‌جرئت می‌گویم که طی این سال‌ها هیچ دسـتورالعمل و بخش‌نامه‌ای در راسـتای تشویق فعالان ایـن حوزه تدوین و تصویب نشـده و به‌صورت کلـی حمایت‌های لازم نیز از این صنعت انجام نشـده اسـت. عـدم اعطای تسـهیلات به فعـالان این عرصه چالش دیگری در مسیر رشـد نیروگاه‌های خورشیدی اسـت. درواقع اعطای تسـهیلات صـورت می‌گیرد اما بهـره آن با وام‌های دیگر تفاوتی ندارد. تسـهیلات ۱۸ درصـدی نه‌تنها بـه کمک فعالان ایـن عرصه نمی‌آید بلکه همچون باری اضافه بر دوششان سنگینی می‌کند. همان‌طور که در ابتدا به این مسـئله اشاره شد، دولت باید سیاست‌هایی مناسب در راستای اعطای تسهیلات بـا بهره کم به فعالان این عرصـه اخذ کند. برای مثال بسیاری از پتانسیل‌های لازم برای افزایش ظرفیت‌های خود برخوردارنـد اما به دلیل عدم سـرمایه کافی این امر میسـر نمی‌شـود. درمجموع می‌توان گفت شرایط به‌گونه‌ای اسـت که کارکرد نیروگاه‌ها نه‌تنها سودآوری ندارد بلکه پاسخگوی بازپرداخت تسهیلات نیز نیست.

پورسـلیمان ضمن اشـاره بـه اهمیـت نیروگاه‌های خورشیدی گفت: نیاز اسـت که دولتمردان ما با توجه به اهمیت نیروگاه‌های خورشـیدی تدابیری اساسی در زمینه توسـعه این انرژی پاک بیندیشـند. اگر متولیان ایـن حوزه تنها قریـب به نیمـی از بودجه‌هایی که به نیروگاه‌های سیکل ترکیبی، اتمی و ... تعلق می‌گیرد را بتوانند برای نیروگاه‌های خورشیدی تامین کنند؛ میزان بازدهی این حوزه به‌شدت افزایش می‌یابد، ضمن این‌که این انرژی، پاک و بسـیار ارزان اسـت. متاسفانه کشور مـا آن‌طور که بایدوشـاید بر این حوزه متمرکز نشـده اسـت. برای مثال شـرایط اقلیمی کشـور ایران نسبت به آلمان برای بهره‌وری از این صنعت بسـیار مستعدتر اسـت بااین‌حال تولید انرژی‌های پاک در کشور آلمان در بالاترین سطح خود قرار دارد؛ به‌طوری‌که این کشور از این لحاظ به خودکفایی رسـیده اسـت اما طبق آمار کشـور ما تنها درصد بسـیار کمی از کل انرژی خود را از ایـن طریق تولید می‌کند و بـا عملکردی که دولت تاکنـون در حـوزه نیروگاه‌های خورشـیدی در پیش گرفته اسـت؛ بخش‌های خصوصی هیچ انگیزه‌ای برای سـرمایه‌گذاری در این حوزه ندارند. این امر جای بسی تاسف دارد زیرا ما می‌توانیم از ظرفیت‌های خدادادی در راستای ترقی این صنعت بهره گیریم و درمجموع شاهد رشد و پیشرفت اقتصاد کشور اقتصاد باشیم.

نایب‌رئیس اتاق بازرگانـی اردبیل درباره نیروگاه‌های خانگی اظهار کرد: مشـترکان خانگی و اداری می‌توانند بـا اسـتفاده از ظرفیت‌های در دسـترس خـود مانند پشـت‌بام‌ها نقش به سزایی در تولید برق داشته باشند. به‌عبارت‌دیگر نیروگاه‌های پشت‌بامی می‌توانند ظرفیت

مشترکان با نصب پنل‌های خورشیدی و ایجاد نیروگاه‌های خانگی ۵ کیلوواتی می‌توانند از درآمد ماهیانه پایداری برخوردار شوند این سیاست‌گذاری دولت اقدام مهم و قابل‌توجهی است. امید می‌رود با ادامه این روند و تداوم حمایت‌های دولت، تعداد نیروگاه‌های خانگی افزایش یابد

به باور من اگر قیمت‌گذاری دستوری از میان رود و بخش خصوصی بتواند نظرات خود را در این زمینه اعمال کند، رغبت لازم برای حضور این بخش در حوزه صنعت برق ایجاد می‌شود زیرا شرایطی فراهم می‌شود که درآمد این واحدها برای بخش خصوصی مقرون‌به‌صرفه باشد

دیگری برای تولید انرژی باشـند. شایان‌ذکر است که از سال گذشته مجلس شورای اسلامی سیاست‌گذاری‌هایی در این زمینه انجام داده و نتایج خوبی نیز در این حوزه کسب حاصل شده است. برای مثال در سال گذشته در اسـتان اردبیل قریب به ۲۲۰ واحـد خانگی با ظرفیت تولید ۵ کیلووات با مشـارکت یکی از پیمانکاران استان و کمیته امداد تاسـیس و به بهره‌برداری رسیده است. همچنین دولت در سـال جـاری ۳۰۰۰ واحد دیگر را برای این اسـتان تایید کرده و به تصویب رسانده است. لازم به ذکر اسـت که دولت تسهیلات ۵۰ میلیونی در این حوزه به مناطق محروم اعطا می‌کند و این امر سبب تشـدید مشارکت مردم در این زمینه می‌شود. علاوه بر آن، مشـترکان بـا نصب پنل‌های خورشـیدی و ایجاد نیروگاه‌هـای خانگـی ۵ کیلوواتی می‌تواننـد از درآمد ماهیانه پایداری برخوردار شـوند. این سیاسـت‌گذاری دولت اقدام مهم و قابل‌توجهی است.

امیـد می‌رود با ادامه ایـن روند و تداوم حمایت‌های دولت، تعداد نیروگاه‌های خانگی افزایش یابد. این دست از نیروگاه‌ها راهکاری بسیار مناسب برای تامین کسری برق کشـور هستند و بسیاری از مشـکلات این عرصه را می‌تواننـد رفع کنند. هرچند ایـن اقدام دولت نیز با نواقصی همراه اسـت. برای مثال میزان تسـهیلاتی که به اشـخاص اعطا می‌شـود رقم قابل‌توجهی نیست و با این میزان از وام نمی‌توان مقدار سرمایه موردنیاز برای تاسـیس و احداث نیروگاه‌های خانگـی را تامین کرد.

علاوه بر این نقص، دستورالعملی شفاف و مشخص برای تمامی استان‌ها در رابطه با این حوزه ارسال نشده است. اگر بتوان این دو چالش را از میان برداشـت، بی‌شـک حرکت به‌سـوی رشد در نیروگاه‌های خورشیدی میسر خواهد شد.

وی با اشـاره به وضعیت تاسیس نهاد رگلاتوری برق عنوان کرد: موضوع تاسیس نهاد رگلاتوری برق از چند سـال گذشته پیش کشـیده شده اسـت. در طی این مدت اقدامات موثری انجام شـده و کمیسـیون انرژی اتـاق بازرگانی ایران به جد پیگیر تاسـیس این نهاد با ساختاری اصولی است. لازم به ذکر است اتاق بازرگانی ایران در زمینه شفاف‌سـازی هر چه بیشتر مسائل این حـوزه و تدوین دسـتورالعمل‌هایی در جهت حمایت از نیروگاه‌هـای خانگـی و اداری اقدامات موثری انجام می‌دهد. افرادی در کمیسـیون اتاق بازرگانی اتاق ایران گرد هم آمده‌اند و پس از بررسـی‌های دقیق، تحلیل‌ها و راهکارهای کارشناسـانه خـود را به وزارت نیرو اعلام می‌کنند اما ما شـاهد تمکینـی در وزارت نیرو به این دست از پیشنهادهای کارشناسانه نیستیم. باید تعاملی سازنده میان کمیسـیون انرژی اتاق بازرگانی و وزارت نیرو ایجاد شـود تا بتوان نظرات کارشناسـانه را عملی سـاخت و مشکلات و موانع پیش روی این صنعت را از میان برداشت.

پورسـلیمان در ادامه بیان کرد: راهکارهای بسـیاری برای رشـد صنعت برق کشور وجود دارد که مهم‌ترین آنها این اسـت کـه دولت آن‌طـور که بایدوشـاید به انرژی‌هـای تجدید پذیر اهمیت و این مقوله را در صدر اولویت‌های خود قرار دهد. ما اکنون شـاهد آن هستیم که تمامی کشـورهای توسعه‌یافته بر این حوزه متمرکز شـده‌اند و به جد درحال‌توسعه نیروگاه‌های خورشیدی هسـتند. علاوه بر آن، همان‌طور که پیش‌تر اشاره شد تدویـن برنامه‌ای جامع و کامل در حـوزه نیروگاه‌های تجدید پذیر و انرژی پاک می‌تواند بسیاری از مشکلات این صنعت را حل کند و فعالان این عرصه را از گمراهی نجات بخشـد. تغییـر قیمت‌گـذاری تعرفه‌های خرید تضمینی به نرخ واقعی یکی دیگر از اقداماتی اسـت که می‌تواند راهگشـای این مسیر باشـد. اگر حمایت‌هایی چندجانبه از این حوزه انجام شـود؛ در کوتاه‌ترین زمان ممکـن می‌توان نتایجـی پایدار و آینده‌سـاز برای این صنعت و به‌صورت کلی اقتصاد کشور رقم زد.

نایب‌رئیس اتاق بازرگانی اردبیل در پایان خاطرنشان کـرد: باید انگیزه‌های لازم برای سـرمایه‌گذاری بخش خصوصـی در صنعت برق را ایجاد کنیم. به باور من اگر قیمت‌گذاری دسـتوری از میان رود و بخش خصوصی بتواند نظرات خـود را در این زمینه اعمال کند، رغبت لازم برای حضور این بخش در حوزه صنعت برق ایجاد می‌شـود زیرا شرایط باید به‌گونه‌ای باشد که درآمد این واحدها برای بخش خصوصی مقرون‌به‌صرفه باشـد. در این زمینه حتی می‌توان از سـرمایه‌گذاران خارجی نیز بهـره برد اما لازمه این امر این اسـت که تعهدات لازم مانند تعهدات بانکی به این سرمایه‌گذاران ارائه شود.

قانون حمایت از سـرمایه‌گذاران خارجـی در ایران آن‌طور که بایدوشاید جامع و تکمیل نیست و نمی‌توان بر اسـاس آن، راهی برای ورود این سـرمایه‌گذاران به کشور گشود. درواقع، با توجه به شرایط فعلی و تشدید تحریم‌ها اطمینان خاطری برای سـرمایه‌گذاران وجود ندارد که بتوانند سود حاصل از سرمایه‌گذاری خود را از کشور خارج کنند.

به‌عبارت‌دیگر، فعالان خارجی از سـرمایه‌گذاری در ایران آسوده‌خاطر نیستند. بر این باور هستم که دولت با اصلاح قانون حمایت از سرمایه‌گذاران خارجی می‌تواند رغبت لازم در راسـتای سرمایه‌گذاری در ایران را برای این دسـت فعالان اقتصادی ایجاد کند و تحقق این امر بدون تردید به رشـد و پیشرفت صنایع مختلف کشور کمک‌های شایانی خواهد کرد.

مدیرعامل توزیع برق استان زنجان عنوان کرد:

احداث ۱۱ نیروگاه خورشیدی طی یک سال اخیر / تامین برق محور پادگان

پیام جوادی

مدیرعامل توزیع برق استان زنجان گفت: ۱۱ نیروگاه خورشیدی با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی به ظرفیت ۳۴۲ کیلووات احداث شده است.

پیام جوادی با بیان اینکه چشم‌انداز برنامه راهبردی شرکت در سال ۱۴۰۴ صفر درصد مراجعه حضوری و ۱۴۰ دقیقه میانگین خاموشی هر مشترک در سال است اظهار کرد: در تلاشیم که میزان تلفات را به ۴ درصد برسانیم.

وی با بیان اینکه حجم شبکه‌های برق ۱۴ هزار ۷۵۵ کیلومتر است گفت: حجم شبکه‌های ما در مقایسه با چهل سال قبل ۱۴ برابر شده است. ۴۹۷ هزار مشترک در استان وجود دارد و ۷۵ درصد برق تولیدی در بخش مولد است. طول شبکه کابل خود نگهدار ۰۴/۳۰۹۵ است و تا اردیبهشت سال آینده هیچ شبکه سیم لخت در شبکه نخواهد بود.وی با تاکید بر اینکه مشترکین سنگین و صنعتی به کنتورهای فهام مجهز هستند گفت: بر این اساس ما جز استان‌هایی بودیم که به‌عنوان شرکت موفق از پیک تابستان عبور کردیم.

جوادی با اشاره بااینکه شاهد رشد مصرف ۱۷ درصدی برق بودیم ادامه داد: در تابستان با اکثر مشترکین صنعتی تفاهم‌نامه منعقد کردیم.

وی با اذعان به اینکه زمستان امسال شاهد نا ترازی تولید و مصرف هستیم ادامه داد: تنها در تزریق سوخت به نیروگاه‌ها با مشکل مواجهیم.

طرح حمایتی برای خانواده‌های کم برخوردار موضوع دیگری بود که جوادی از آن به‌عنوان پروژه مهم در حجم بسیار بالا اشاره کرد و گفت: سهم زنجان ۳ هزار نیروگاه خورشیدی ۵ کیلوواتی است که همکاری ادارات مربوطه را می‌طلبد.

وی به بازگشایی معبر کنار پادگان اشاره کرد و افزود: کارهای فنی تأمین روشنایی معبر انجام شده و ۶۵ میلیارد ریال با همکاری شهرداری برای تأمین برق این پروژه هزینه شده است و در حال حاضر درصدد نصب زیبایی‌های این معبر هستیم.احداث ۱۱ نیروگاه خورشیدی از مهر ۱۴۰۰ تا ۱۴۰۱ با سرمایه‌گذاری بخش خصوصی به ظرفیت ۳۴۲ کیلووات از دیگر اقداماتی بود که مدیرعامل شرکت توزیع برق از آن سخن گفت.این مسئول با بیان اینکه مدیریت اجرای پروژه سلول‌های خورشیدی برای خانوارهای تحت حمایت برای سال جاری در دستور کار است ادامه داد: ۳۰۰۰ خانوار برای استان زنجان هدف‌گذاری شده است.جوادی یادآور شد: برای هر خانوار ۵ کیلووات سلول خورشیدی جذب خواهد شد و تاکنون اطلاعات ۱۵۰ خانوار تکمیل و برای ساتبا منعکس شده است.

وی با بیان اینکه در این شرکت با هوشمند سازی شبکه‌ها تغییرات اساسی اعمال شده است، اظهار کرد: در گذشته نرم‌افزار بومی در شرکت نبود ولی در حال حاضر نرم‌افزار بومی به همت جوانان کشور در مراحل استقرار است. و جدیدترین نسل تابلوهای RTUبا کمک شرکت دانش بنیان در شرکت پارس سوئیچ مستقر شد.

جوادی تصریح کرد: امروز به همت جوانان ایرانی نرم‌افزارهای آمریکایی کنار گذاشته‌شده و نرم‌افزار بومی مورداستفاده قرار خواهد گرفت.

مدیرعامل توزیع برق استان زنجان به نصب سکسیونر با تابلوهای RTU اشاره کرد و افزود: به‌منظور فرمان پذیر کردن کلیدهای قدرت (سکسیونرها) ده دستگاه از محل خریدهای منطقه‌ای تحویل و نصب شده است.

سه دستگاه سکسیونر توسط شرکت دانش بنیان در مرحله ساخت است و به‌زودی مراحل آزمایش میدانی آن انجام می‌شود و ۸۰ دستگاه RTU و سکسیونر فرمان پذیر از محل خرید منطقه‌ای تحویل خواهد شد. تا دو سال آینده کل تابلوها را که مقر هوشمند سازی و فرمان شبکه است را ارتقا خواهیم داد.

بیمه سامان
Saman Insurance

بیمه بدنه کیلومتری

جهت کسب اطلاعات بیشتر و مشاوره رایگان می‌توانید به وبسایت شرکت بیمه سامان به نشانی WWW.Si24.ir مراجعه یا با شماره تلفن ۸۹۴۳–۰۲۱ تماس حاصل فرمایید.

KMBS
کالای مس برادران ثقفی
گروه تولیدی بازرگانی ثقفی
Saghafi Trading Group Inc.

SAGHAFI CABLE

BAZAREMES
بازار مس
www.bazaremes.com
سایت اینترنتی خرید مصنوعات مسی

همه چیز مطلوب شماست
قیمت ، کیفیت ، شرایط

لطفا جهت کسب اطلاعات بیشتر
به وب سایت ما مراجعه فرمایید

www.kmbs.ir
www.bazaremes.com

دفتر مرکزی: تهران،خیابان انقلاب، خیابان سعدی شمالی، خیابان برادران قائدی (هدایت) خیابان گودرزی ، نبش کوچه حاجی بابا شمیرانی ، پلاک ۴۲

شماره واتس آپ
09391080268

تلفن تماس
021-74463000

